

«El missatge de Jesús és per a tothom»

PABLO D'ORS, ESCRIPTOR I SACERDOT

P. 23-27

Pablo d'Ors acaba de publicar «Biografía de la luz».

Catalunya Cristiana

Subscriuiu-vos-hi

DESITJO SUBSCRIURE'M AL SETMANARI CATALUNYA CRISTIANA DURANT UN ANY (52 NÚMEROS)

Nom

Cognoms

Adreça

Població

DP

Tel.

NIF

A/e:

☐ Edició paper 145€

☐ Edició digital 90€

☐ Edició en català

☐ Edició en castellà

FORMA DE PAGAMENT

☐ Únic pagament per any

☐ Dos pagaments semestral

☐ Xec nominatiu que adjunto

☐ Domiciliació bancària (ompli ordre adjunta)

NOM COL·LABORADOR

Senyors, els prego que, a partir d'ara, i fins nou avís, carreguin al meu compte els rebuts que els presentarà Fundació Catalunya Cristiana per la meua subscripció al setmanari CatalunyaCristiana.

Titular

IBAN

ENTITAT

OFICINA

DC

COMPTE

DATA (DD/MM/AA)

Lliureu aquesta butlleta a:

Catalunya Cristiana

(Departament de Subscripcions)

Comtes de Bell-lloc, 67-69

08014 Barcelona

Conforme al que disposa l'article 6 de la llei orgànica 15/1999 de 13 de desembre, de Protecció de Dades de Caràcter Personal, autoritzo Catalunya Cristiana a incloure les meves dades personals al fitxer informàtic d'aquesta entitat així com a tractar-les, per tal de rebre informació periòdica de les seves activitats. En qualsevol moment el titular podrà exercir els drets d'accés, rectificació i cancel·lació, així com oposar-se al tractament de les seves dades adreçant-se a Catalunya Cristiana amb domicili al carrer Comtes de Bell-lloc, 67-69, 08014 Barcelona.

Signatura del titular

Intel·lectuals cristians

El periodista Antoni Bassas (CatCrist núm. 2036, 30/09/2018) afirmava que el bisbe Joan Carrera era un home «sensible, educat i culte, que estimava el seu temps històric i el seu país, Catalunya (...); venia a les tertúlies de Catalunya Ràdio perquè sabia com n'era, d'important, comunicar des dels mitjans». El cardenal Jubany deia: «Tan important són els peixos (les persones), com l'aigua on viuen (la cultura)». Els mitjans de comunicació som generadors i divulgadors de cultura. Aquest setmanari ha tingut sempre com a segell fundacional la cultura cristiana i quan el 1994 nasqué Ràdio Estel i, poc després, Ràdio Principat, les Esglésies de Catalunya disposaren d'uns nous mitjans de comunicació d'alta divulgació per a tot el territori català i Andorra. Al Primer Pla, recollim els testimonis d'una laica cristiana que escriu en un mitjà generalista i d'un prevere que publica en una editorial laica. També hi ha institucions com la Fundació Joan Maragall o l'Albergueria de Vic, de llarg recorregut en l'àmbit del diàleg fe i cultura.

Els edificis eclesials buits exposen, simbòlicament, la buidor amagada de les esglésies i el possible futur que els espera si no fem un esforç seriós per mostrar al món un rostre completament diferent del cristianisme. Parlem molt de la conversió «del món» («la resta de la humanitat») i molt poc sobre la nostra pròpia conversió, no només «millorar», sinó fer un canvi radical, des d'un «ser cristians» estàtic fins a un «arribar a ser cristians» dinàmic. A les grans ciutats europees hi ha parròquies i centres de culte destinats a la fe i la cultura. Són uns altres «hospitals de campanya» on, en paraules del teòleg i capellà universitari txec Tomáš Halík, «hi ha un servei de diagnòstic (identificant els signes del temps); un servei de prevenció (creant un sistema immunitari en una societat on els virus malignes de la por, l'odi, el populisme i el nacionalisme estan a

l'alça); i un servei de convalescència (superant els traumes del passat mitjançant el perdó)». Ara que es planteja remodelar els territoris de les diòcesis amb noves comunitats pastorals, fora convenient que hi hagués també parròquies o centres de culte destinats a aquest diàleg amb la cultura.

I cal també que els bisbes, preveres i diaques siguin conscients que cada diumenge els escolten uns fidels sovint cultes, i que les homilies —que són unes altres càtedres— han de ser pregades, pensades i ben formulades, sense que esdevinguin classes de teologia, però sense deixar-se arrossegat pels tòpics i les obvietats. I aquesta responsabilitat augmenta quan avui moltes misses s'emeten per les xarxes amb un abast universal i les escolten també persones allunyades de la praxi religiosa o de la fe i moltes d'altres que cerquen. L'interès de molts laics i laiques a formar-se filosòficament i teològicament en facultats i instituts superiors de ciències religioses és un signe eloqüent del nostre temps.

Hem d'abandonar metes proselitistes: no estem entrant al món dels qui cerquen per «convertir-los» al més aviat possible i encabir-los a pressió dintre dels límits institucionals i mentals de les nostres Esglésies. Tampoc Jesús va tractar de forçar el retorn del «ramat perdut de la casa d'Israel» a les estructures del judaisme del seu temps. Sabia que el vi nou s'ha de guardar en botes nous. Volem posar en relleu coses noves i velles del tresor de tradicions que ens ha estat confiat i fer-ne part del nostre diàleg amb els qui cerquen, un diàleg en què podem aprendre i hauríem d'aprendre els uns dels altres. Ja no és suficient obrir-nos magnànimament a l'«atri dels gentils», el Senyor ja ha trucat a la porta des de dintre i n'ha sortit a fora, i ens pertoca cercar-lo i seguir-lo. Crist Ressuscitat ha travessat el mur rere el qual ens havíem reclòs.

Contingut

03
Editorial

05
La setmana

06
Opinió

08
En primer pla

13
Vida eclesial

22
Opinió

23
L'entrevista

28
Carta dominical

30
Bíblia

32
Litúrgia

34
Espai lectors

36
Societat

46
Agenda

47
Des del carrer

700 aniversari de l'arribada de la relíquia del braç de santa Tecla a Tarragona

PÀGINA 16-17

20
Creix el nombre de sacerdots a Àfrica i Àsia

Iniciativa solidària de la Fundació Casa Dalmases

PÀGINA 36-38

Jornada acadèmica sobre l'eutanàsia

PÀGINA 18

47
Eloi Aran, cap d'àrea pastoral i socioeducativa de la Fundació Escola Cristiana de Catalunya

La setmana en tuits

XISKYA VALLADARES
@XISKYA

Religiosa de Puresa de Maria
 Que no t'enganyin. Aquesta definició de catòlic és una *fake news*: «Catòlic: adj. Es diu de persones que voten Vox, negacionistes del Covid-19, homòfob, anti-Papa Francesc, i que diumenge va a missa, però estripa tothom qui no compleix amb aquesta definició»

MARTA FERNÁNDEZ
@MARTAFDEZJURJO

Bibliotecària i documentalista
 Nou treball d'investigació de Jesús Alturo i Tània Alaix, editat per Publicacions de l'Abadia de Montserrat. Situació eclesiàstica i cultural anterior i posterior a la restauració de l'antic bisbat d'Osona. Un territori devastat i sense institucions culturals després de la invasió sarraïna.

Ressorgiment!

MIREIA MATA
@MIREIAMATA_DGI

Directora general d'Igualtat
 Avui és el dia internacional de les treballadores de la llar. Elles cada dia s'ocupen de les cures que els hem externalitzat. Massa sovint sense papers, sense reconeixement, sense dignitat #treballadoresllar

ANNA RAMIS ASSENS
@ANNARAMISASSENS

Pedagoga
 No puc parar de comparar els esforços que es mobilitzen per no perdre diners en el cas #evengiven del #suezcanel i la passivitat o lentitud per salvar vides a la Mediterrània o als camps de concentració dels rohingyes

Escollat a Ràdio Estel

IGNASI MIRANDA
 Coordinador d'informatius

Turisme i mobilitat

La Setmana Santa i el Tridu Pasqual han estat diferents. Hi ha hagut, però, més turisme i més mobilitat que no pas l'any passat, en què el mateix període va coincidir amb el confinament total i domiciliari. Vam parlar-ne en el programa *El Mirador de l'actualitat* el dimecres 31 de març i dimarts de Pasqua, 6 d'abril. La mobilitat limitada ha posat a prova la vida dels ciutadans a causa de la pandèmia, però ha animat una mica l'hostaleria i l'economia en general. Sobre la mortalitat a les carreteres, vam comentar la xifra de vides perdudes a Catalunya en accidents aquest 2021: 17 segons el balanç de l'últim cap de setmana de març.

D'altra banda, el 31 de març en el programa *A primera hora*, el president de la Federació d'Hostaleria de Girona, Antoni Escudero, va destacar que «el turisme de proximitat és el que s'ha vist reforçat els dies de Setmana Santa». Igualment va comentar que el que «més està patint és el de costa». A més, veu «molt difícil la recuperació del turisme» a curt termini, si no s'incrementa l'ajuda al sector.

L'efemèride de la setmana

15 d'abril del 2019:

un incendi assola la catedral de Notre-Dame de París.

Zoom

EDUARD BRUFAU

La situació a Birmània després del cop d'estat de l'1 de febrer empitjora gradualment. Malgrat la crida al cessament de la violència per part de la comunitat internacional, inclòs el Vaticà, la repressió militar ja ha provocat més de 200 morts. A la fotografia, companyes d'una jove morta durant les protestes en el seu funeral.

DES DEL MONESTIR

Ja tenim Escola Monàstica!

Al monestir tenim una nova iniciativa de mans de la nostra germana Teresa Forcades. Es tracta de l'*Escola Monàstica Sinclètica* o *Sinclètica Monastic School*, ja que la seva llengua oficial és l'anglès. Tot va començar fa un parell d'anys, quan la Mare abadessa va demanar a la Teresa que organitzés la manera d'oferir formació a distància des del monestir. La Teresa, que no s'hi posa per poc, va idear un Màster en *Coneixement, Art i Interioritat*.

El programa dura dos anys i

El programa dura dos anys i fa un recorregut existencial inspirat en l'experiència monàstica

EMILIO EGEA RUIZ

Membre de la comunitat bahá'í de Barcelona

Amb l'establiment de la República Islàmica de l'Iran, el govern va iniciar una campanya sistemàtica per negar als bahá'ís el dret a la feina. Tots els empleats públics bahá'ís van ser expulsats de les seves feines i es van retirar les pensions dels treballadors bahá'ís.

Les autoritats han pres mesures perquè als bahá'ís els resulti gairebé impossible guanyar-se la vida, amb tancaments arbitraris de botigues, acomiadaments injustos, revocació de llicències comercials i altres accions per reprimir-ne l'activitat econòmica. Una carta de l'Amaken (Oficina de Supervisió de Llocs Públics) de Teheran, amb data 9 d'abril del 2007, confirma les ordres als comandaments de policia i caps d'intel·ligència i seguretat de tota la seva província en el sentit que cal evitar que els membres de la «per-

fa un recorregut existencial inspirat en l'experiència monàstica. Comença pel tema *Coneix-te a tu mateix* i segueixen l'*amor*, la *gràcia*, la *humilitat*, el *silenci*... i així fins a 18 ítems. Cada tema es treballa durant un cap de setmana del mes i els participants gaudeixen de cinc xerrades des de diverses perspectives acadèmiques: la Literatura, la Bíblia, les Belles Arts, la Teologia i la Música. Totes elles amb el mateix grau d'importància. Per a cada sessió, s'utilitza el que la Teresa ha batejat com el mètode de «la perla», on cada professor desenvolupa una «perla» de la seva disciplina sobre el tema en qüestió. Després de cada xerrada hi ha una estona de silenci per degustar allò que s'ha après i, seguidament, es fan petits grups de diàleg per compartir impressions.

MONTSERRAT UNTERLÖHNER SALVAT
Monja de Sant Benet de Montserrat

El diumenge, per acabar, es fa una taula rodona amb una posada en comú.

Tant l'alumnat com el professorat és internacional i per això l'anglès és la llengua vehicular de l'escola; tot i així, s'ofereixen subtítols al català i castellà els vídeos de cada xerrada. Vídeos que, per cert, es poden adquirir a la pàgina sincletica.cat, la qual us recomano que visiteu.

Per a mi, alumna oient, és molt emocionant veure la resposta que està tenint el projecte i com fa del monestir un punt d'intercanvi de coneixements, de reflexió, de saviesa i de creixement cultural i humà. Tot plegat, evidentment, gràcies al gran esforç de la nostra germana Teresa! A ella li envio des d'aquí la meva felicitació!

MIRADA AL MÓN

Escanyament econòmic dels bahá'ís

versa secta bahaista» participin en certes ocupacions.

Amb aquesta política governamental, els qui sol·licitin llicències comercials han de completar i signar un formulari en què se'ls demana que declarin la religió. Quan s'indica bahá'í, se'ls nega la llicència sota qualsevol pretext.

Des que el president Rouhani va arribar al poder, hi ha hagut almenys 1.080 incidents documentats de persecució econòmica o discriminació, dels quals 31 van passar el darrer any. Aquesta xifra inclou 739 botigues tancades a la força per raons falses, des del 2013.

Tots els empleats públics bahá'ís van ser expulsats de les seves feines

El següent cas representa un nou nivell de persecució econòmica:

El 4 de novembre del 2019, el Tribunal Especial per a l'Article 49 de la Constitució va decidir confiscar totes les propietats pertanyents a bahá'ís al poble d'Ivel. Aquestes propietats havien estat en possessió dels bahá'ís des de mitjan segle XIX.

Aquest episodi revesteix major gravetat perquè pot establir jurisprudència a la resta del país, i deixar els bahá'ís sense les seves propietats i mitjans de vida. A més, quan un bahá'í és detingut (hi ha batudes indiscriminades i contínues contra ells), se li exigeix com a fiança el fet de dipositar al tribunal totes les escriptures de les seves propietats i, sense elles, pot passar a presó anys abans de ser jutjat.

UN NOU LLINDAR

L'esclat de la llum pasqual

La Pasqua dona notícia que la mort és vençuda perquè Jesús ha ressuscitat

SEBASTIÀ
TALTAVULL ANGLADA
Bisbe de Mallorca

Hem viscut una Setmana Santa desacostumada. No ho havíem previst que enguany seria així. I no sols nosaltres, és a tota la humanitat, a la qual s'està posant a prova, confinada en una situació que cada dia es fa més llarga i, per a alguns, insuportable. La pandèmia del Covid-19 encara ens amenaça i no s'eliminen les boires que ens impedeixen veure l'esclat de la llum pasqual.

Tanmateix, la Pasqua ha arribat! Ho ha fet enmig d'una barreja agredolça on es mesclen sentiments de tota mena, els dels qui pateixen la malaltia i els dels qui se n'han sortit i ara ja estan segurs i gaudint d'aquell estat de salut que és valorat més que mai.

Aparentment, sembla que l'arbre encara estigui sec, però si contemplem les puntes de les seves rames a contrallum, veurem que, gràcies a aquesta llum, ja apunten nous brots de vida. La percepció és lenta i un xic difuminada, però augmenta a poc a poc en intensitat a mesura que el dia puja i va desapareixent la nit. Doneu-nos, Senyor, un cor net per veure-hi i per veure-us en aquells i aquelles que estimen i s'entreguen com Vós.

L'anunci de Pasqua troba encara la resistència de la fosca que escampa la malaltia del coronavirus arreu de la humanitat i impedeix veure més enllà. Però la llum hi és, el sol ha sortit,

la Pasqua dona notícia que la mort és vençuda perquè Jesús ha ressuscitat. També els primers deixebles i les dones que van apropar-se al sepulcre tenien la ment ofuscada, la por els tenia gelats, els sentiments de fracàs els impedié albirar una sortida lluminosa.

Pasqua és aquí! Per la fe creiem, sabem i proclamem que Jesús ha ressuscitat, que l'han vist viu, que la primera salutació ha estat «la pau sigui amb vosaltres!» i ha comunicat la consoladora advertència de «no tingueu por!». Avui recollim amb goig aquest anunci i manifestem el ferm desig que farem tot el possible per descobrir que el dolor que encara ocasiona el coronavirus, molt prest sigui transformat en una nova alenada de vida i resplendeixi definitivament Jesucrist, salut dels malalts, llum que mai no s'apaga.

És a partir d'Ell que ens ve la capacitat per descobrir-lo en aquests brots de vida que van apareixent enmig nostre a través de gestos senzills plens d'humanitat, d'innombrables mostres de solidaritat, d'afecte, d'ajuda i de servei envers els qui s'ho passen més malament. Fem tot el possible perquè Jesucrist sigui reconegut en ells, veritaders testimonis de resurrecció i de vida, per tal que els arribi el consol de l'esperança i la força de la caritat que els restableixi i els doni la plena salut del cos i de l'esperit.

Cristianisme dialogant en la frontera

Els intel·lectuals cristians tenen el repte de plantejar les grans qüestions de l'existència, de la vida comuna i de la fe en un context polaritzat, saturat i sorollós

«Si l'Església ha de ser un *hospital*, ha d'oferir, per descomptat, salut, serveis socials i assistencials, com ha fet sempre des dels inicis de la seva història. Però com tot bon hospital, l'Església ha d'assumir, també, altres tasques. Ha d'oferir un servei de diagnòstic (identificant els signes dels temps); un servei de prevenció (creant un sistema immunitari en una societat on els virus malignes de la por, l'odi, el populisme i el nacionalisme estan a l'alça); i un servei de convalsència (superant els traumes del passat mitjançant el perdó).»

El teòleg i capellà universitari txec Tomáš Halík proposava aquest *hospital de campanya* ampliat en l'article «Els cristians en l'hora de la pandèmia» que va fer per a la Fundació Joan Maragall la Quaresma de l'any passat. En aquesta ocasió, posarem l'accent en aquests serveis de diagnòstic, prevenció i convalsència que correspondria fer, primordialment, a la *intelligentsia*, és a dir, als intel·lectuals cristians.

«Cal tornar a proposar el pensament cristià en la cultura contemporània, com històricament ha estat una realitat», ha dit Gabriel Seguí, president de l'Institut de Litúrgia de Catalunya. El jesuïta José M. Rodríguez Olaizola hi està d'acord i concreta quins serien aquests creadors de

L'església dels jesuïtes al carrer Casp és un espai al centre de Barcelona amb voluntat d'obertura i diàleg amb la cultura.

**JOSÉ M. RODRÍGUEZ
OLAIZOLA**

«Està en crisi la presència pública dels intel·lectuals, reemplaçats per opinadors, gurus, "influencers"»

«El repte és mantenir viva la plausibilitat de la fe i les possibles vies de diàleg entre fe i raó»

cultura: «Entenc que els escriptors, sí, i els filòsofs, els guionistes, els artistes, els teòlegs, els cantants... en general, els que expliquen històries. El repte és trobar ponts entre aquestes històries i les grans qüestions de l'existència, de la vida comuna i de la fe. Ara bé, crec que avui no hi ha claredat sobre quines són aquestes grans qüestions.»

Molt probablement, a aquesta manca de claredat i dificultat per «tractar d'eleva la mirada a temes com el bé i el mal, el sofriment, la transcendència, el sentit de la vida», com diu R. Olaizola, hi contribueixen dues dinàmiques: la saturació i el soroll en un context polaritzat. Efectivament, avui costa trobar gegants literaris amb empremta cristiana com Chesterton, Dostoievski, Tolkien, Lewis, Jiménez Lozano, Unamuno, Maragall, Màrius Torres, Ruyra, Péguy, Graham Greene, Ballarín, Steiner o Simone Weil.

Per a R. Olaizola, «no diria que no n'hi hagi [d'aquests gegants literaris], però és tal l'abundància de discursos i la dinàmica de consum que és difícil que hi hagi figures que transcendixin l'efímer o el local. No és tant una qüestió de pensament com una qüestió de soroll i d'excés». I subratlla alguns autors contemporanis: «Ian McEwan, que es declara ateu, genera interessants reflexions sobre temes connectats amb la fe. Però les seves

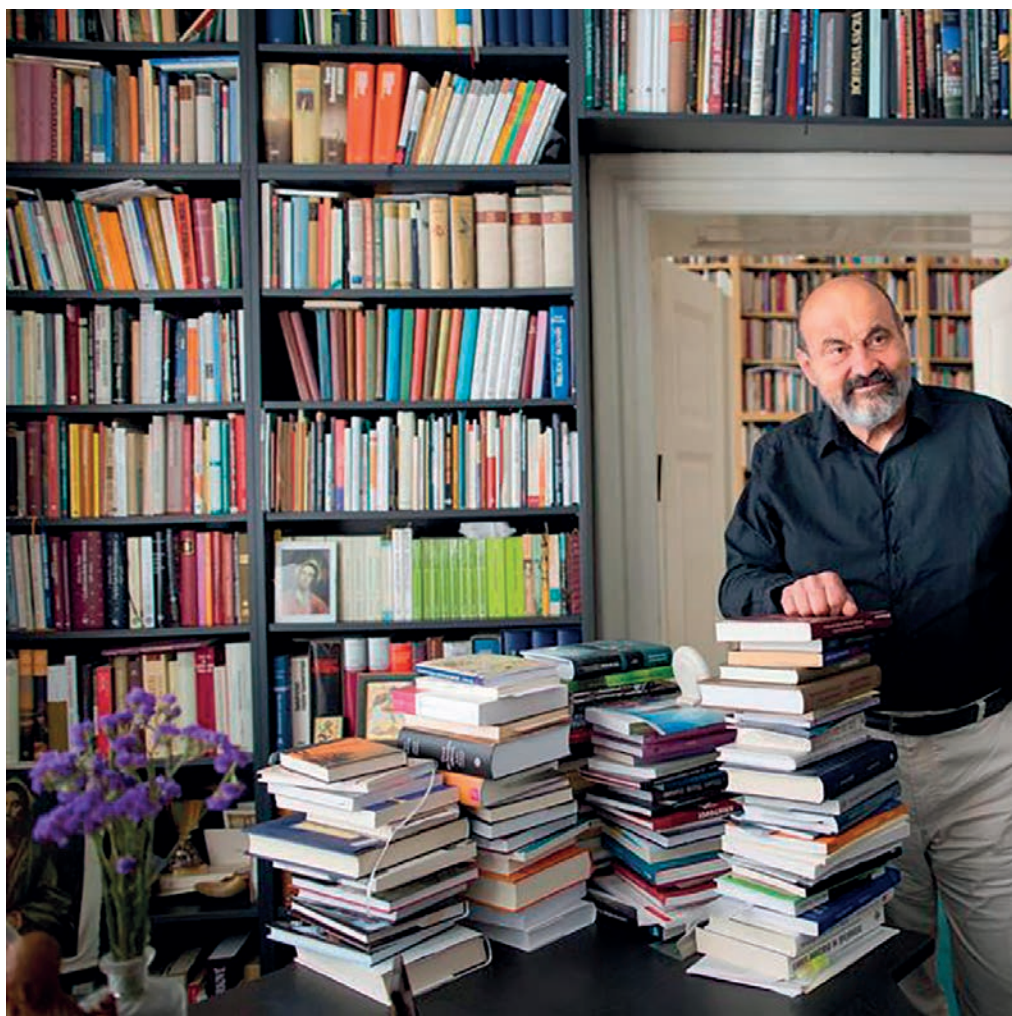
grans novel·les s'han d'obrir pas entre centenars de milers de títols cada any. En la ciència-ficció hi ha escriptors com Orson Scott Card, amb un rerefons cristològic clar en alguna de les seves obres. Seamus Heaney, Günter Grass o Herta Müller són premis Nobel de Literatura de les últimes dècades, i són catòlics. Però, quina empremta deixaran les seves obres a la reflexió cristiana? J. K. Rowling ha dit que la sèrie de Harry Potter té un rerefons cristià... però els seus lectors ho saben, o els interessa?»

El secretari de Comunicació dels jesuïtes a Espanya defensa que «el que està en crisi no és la presència pública dels intel·lectuals cristians (o no únicament). Està en crisi, en general, la presència pública de tots els intel·lectuals, reemplaçats per opinadors, gurus, *influencers* i figures a les quals s'exigeix més imatge que contingut. Està en crisi la formació, el diàleg i el debat profund sobre les grans qüestions que hem referit abans, reemplaçant tot això per l'adscripció sectària a visions acrítiques. Està en crisi el valor del pensament, relegat per un món emotiu que confon sentiment i veritat. Ens empassem acríticament totes les novetats (com per exemple la intrusió de la hipervigilància, l'hipercàlcul o el fals confort de la hiperconnectivitat) perquè, senzillament, no pensem en les conseqüències».

Aquest sociòleg, a més, descarta que el temps de pandèmia pugui ser més oportú per a la proposta discursiva cristiana: «Amb la pandèmia passa el mateix que amb tot en la vida pública. Hi ha una manera d'afrontar-la que reproduïx la mateixa lògica de la immediatesa, l'emotivisme i la simplificació. Hi hauria una altra manera de pensar que busca una reflexió més profunda sobre l'ésser humà. Però no crec que sigui més fàcil fer-ho ara per les dinàmiques de l'últim any.»

Mitjans amb què compta l'Església

En termes de mitjans generadors de cultura, l'Església té a Espanya una important xarxa de col·legis, universitats (16 catòliques més dues facultats eclesiàstiques), cadenes de ràdio i de televisió, editorials, associacions, organitzacions, instituts, congregacions, edificis,

La parròquia acadèmica Sant Salvador de Praga acull l'Acadèmia Cristiana Txeca, fundada el 1990. Totes dues estan presidides pel teòleg Tomáš Halík.

museus... que caldria preguntar-se si s'estan fent servir de la millor manera per proposar el discurs cristià a la societat. Per a R. Olaizola, «no hi ha una resposta contundent. A vegades penso que la nostra situació té un paral·lisme amb la conservació del coneixement que es va fer als monestirs medievals, en un món on no era fàcil fer-ho. Avui el repte és mantenir viva la plausibilitat de la fe i les possibles vies de diàleg entre fe i raó, ciència o tecnologia, fins que freni aquesta era turbulenta de canvis precipitats amb l'emergència de la societat de consum i la revolució de la informació».

El Pontifici Consell de la Cultura, creat per Joan Pau II el 1982 i presidit pel cardenal Gianfranco Ravasi, és el dicasteri que s'ocupa de fomentar les relacions i el diàleg amb el món i amb les cultures, tal com va proclamar-se en el Concili Vaticà II. Un dels departaments amb què compta i que acaba de complir deu anys és l'Atri dels Gentils, per al diàleg amb els no-creients. Entre els consultors, compta amb Francesc Torralba o ha tingut, també, l'escriptor i sacerdot Pablo d'Ors (veure

NÚRIA ICETA
«La radicalitat evangèlica és la pregunta per l'altre»

entrevista a les p. 23-27). «Com a idea és molt bona i s'han fet algunes coses interessants, però potser es queda més en la intencionalitat que no pas en la repercussió pràctica. En el meu cas, hi he participat poc, el nomenament va tenir un caràcter honorífic», opina d'Ors.

Un aspecte rellevant, segons Halík, és el terreny amb què ens trobem dibuixat per les investigacions sociològiques: «En el món, el nombre dels *residents* (tant d'aquells que s'identifiquen plenament amb les formes tradicionals de religió com els que afirmen un ateisme dogmàtic) està minvant, mentre que hi ha un creixement en el nombre dels *cercadors*. A més, per descomptat, creix el nombre dels *apateus* o *apàtics* sobre la qüestió de Déu, aquells a qui res els sembla menys interessant que les qüestions religioses o les respostes tradicionals que s'hi donen.»

Camins per fer-se escoltar

Una de les patrones de la Fundació Joan Maragall, Núria Iceta, considera que la presència dels in-

tel·lectuals cristians a la palestra pública «està molt condicionada per la història i cultura de cada país. Els anys del franquisme van fer molt de mal en la imatge pública per part dels que tenien el discurs hegemònic de l'Església i ara potser s'està pecant del contrari». En qualsevol cas, Iceta escriu regularment en mitjans generalistes com *El Periódico de Catalunya* i no se'n sent exclosa. Hi ha, però, una actitud ben concreta: «Soc filla d'una tradició del *llevat dins la pasta*, no de fer una militància excessivament explícita perquè no es pugui entendre que tinc més raó que un altre pel fet de manifestar-me com a creient. Em sento còmoda a la Fundació Joan Maragall, que fa aquesta tasca de pont entre diferents veus. I ho visc des de la discreció i la humilitat.»

Això sí, Iceta remarca que «falten veus de dones; amb la seva aportació augmenta la qualitat global de la comunicació, de l'opinió, de la teologia, són veus diverses que fan que el conjunt sigui molt més ric. A l'Església tenim molta feina a fer». Iceta també considera que, abans que anar a la frontera i exposar-se, «costa poder-se sentir prou valent per moure i per commoure. No té a veure amb una valentia de l'explicitació, sinó a estar disposat a anar contra corrent, a la lluita constant amb un mateix per no deixar-se arrossegar per l'opinió majoritària. Pensar

per un mateix és difícil quan hi ha tant de soroll, amb uns *inputs* diferents, uns *media* que treballen per una hegemonia del discurs difícil de trencar. Cal aturar-nos un segon i poder preguntar-nos si això és el que beneficia el col·lectiu o només uns quants. La radicalitat evangèlica és la pregunta per l'altre».

Un altre aspecte valuós en un context de falses notícies i confusió programada és el de donar valor a la paraula («Digueu sí, quan és sí; no, quan és no», Mt 5,37). «Les paraules també maduren; es forgen i maduren. Sense cops, sense brogits ni estrèpits, però amb molt d'esforç, les paraules autèntiques es forgen amb l'enclusa del silenci», indica el filòsof Josep Maria Esquirol a *Humà més humà* (Quaderns Crema, 2021). «És important fer emergir una paraula veritable, conscient — observa Núria Iceta, editora de la revista *L'Avenç*. Costa molt no deixar-se arrossegar pels tòpics, les obvietats, però hem de ser valents i humils, i deixar que siguin la nostra veu i els nostres actes els que parlin de Déu, seguint Simone Weil. El respecte per un mateix passa per l'honestedat personal».

Iceta valora també les experiències de xarxes de centres de diàleg i referències de pensament en grans ciutats europees com París i Lille o l'Acadèmia Cristiana Txeca, a Praga, de la qual n'és president Tomáš Halík. El txec apunta un camí: «Les nostres comunitats cristianes, parròquies, congregacions, moviments i comunitats monàstiques haurien de buscar apropar-se a l'ideal que va donar lloc a les universitats europees: una comunitat d'alumnes i professors, una escola de saviesa en què la recerca de la veritat es faci mitjançant el debat lliure i també des d'una profunda contemplació. Aquestes illes d'espiritualitat i diàleg podrien ser la font de la força sanadora d'un món malalt».

«Seria molt necessari a casa nostra un centre de diàleg així —argumenta Iceta. Penso en l'Hospital de Campanya de Santa Anna, per exemple: la imatge que han aconseguit projectar de l'Església al centre de Barcelona és un exemple i un far per a molta gent. Aquests centres europeus que referiem són llocs importants on es visualitza que l'Església està enmig del món, també el del món de la cultura i intel·lectual. Aquí no s'acaba de fer perquè som una Església petita i no sé si tenim prou força per crear un centre d'aquestes característiques.»

TOMÁŠ HALÍK
«Aquestes illes d'espiritualitat i diàleg podrien ser la font de la força sanadora d'un món malalt»

SABER ESCOLTAR

Aconsellar

Aconsellar és una obra de misericòrdia. Comporta delicadesa i lucidesa en aquelles coses sobre les quals es demana consell. És, per tant, com un treball de filigrana. Cal que hi sigui present la perspectiva de l'amor. L'art del consell és difícil, fins i tot en persones d'Església. S'ha de fer amb el sentit que ho feia Jesús, és a dir, tenir en compte la situació i en el moment oportú.

Al llarg de la meua vida sacerdotal, sempre m'ha fet molt de respecte haver de donar consells. Ha estat un moment en què he hagut de posar en marxa la màxima atenció i una gran delicadesa. Un autor espiritual diu que el consell requereix la misericòrdia, per tal que les coses no s'enredin. La justícia necessita

sempre la companyia de la prudència. El consell és un do i, per tant, cal atribuir-lo al Senyor: ningú no pot creure que ja el té. Més aviat qui aconsella ha de saber que aquest do no procedeix d'ell, sinó que és una gràcia de Déu.

Els confessors han de ser compassius amb aquells que cerquen consell, però també seriosos per fer reflexionar els aconsellats. I, en cada ocasió, han de suplicar la llum del Paràclit que assenyala l'actitud de Jesús i duu a la veritat.

Els nostres temps són sorprenents i accelerats. El món actual és canviant com mai. La religió cristiana, en els indrets d'Europa, té una davallada considerable. Alterats els costums, fins i tot, amb lleis anticris-

JOAN GUITERAS I VILANOVA

Canonge emèrit del Capítol Catedral de Barcelona / secretaria@catedralbcn.org

tianes, cal que els creients cerquem una brúixola que ens marqui el Nord —Jesucrist— el gran conseller i que ens faci descobrir el valor de les orientacions eclesials.

Aquí hi caben els 10 consells que el papa Benet XVI va donar als joves: 1) Dialogar amb Déu. 2) Explicar-li les penes i alegries. 3) No desconfiar de Crist. 4) Estar alegres: voler ser sants. 5) Déu: tema de conversa amb els amics. 6) El diumenge: anar a missa. 7) Demostrar que Déu no és trist. 8) Conèixer la fe. 9) Ajudar: ser útil. 10) Llegir la Bíblia.

La justícia necessita sempre la companyia de la prudència

P-J YNARAJA

Capellà del Montanya
ynaraja@gmail.com

A la Setmana Santa li manca l'encant del Nadal. La història que conté és preciosa.

Buscava alguna imatge de Jesús ressuscitat. Vaig comentar a una amiga que no la trobava enlloc i ella em va comentar: «Com vols trobar expressat sensorialment el que és un misteri de fe?»

La basílica de la Sagrada Família de Barcelona impressiona per les seves formes exòtiques. Quan ets a dins, et sorprèn. La grandària de dimensions és una cosa sublim.

Hom n'observa els vitralls. Poques figures i una combinació hàbil de lletres. Quan creus que ja ho has contemplat tot, et trobes un oval misteriós. Pregunta a Mn. Lluís Bonet, que ha estat un encertat ideòleg del que Joan Vila-Grau ha plasmat meravellosament als

A PROPÒSIT DE...

La Pasqua

vitralls, i em diu que representa la Resurrecció. Quedo ben sorprès. No és ni figuratiu, ni cubista, ni decoratiu, com cert art abstracte. Aleshores recorda que a l'exterior del mur hi ha la façana de la Passió, de Josep M. Subirachs, de tràgica expressió estètica. Dos extrems del mateix Crist.

Torno a contemplar el vitrall i en reconec l'encert.

La Resurrecció, nucli de la Pasqua, a diferència de la Passió, no està emmarcada en l'espai/temps. No és històrica, diuen altres. Es va iniciar al sepulcre, i culmina en

La Pasqua és una gran solemnitat celebrada en l'àmbit de la fe

l'Eternitat Transcendent, lliure de totes dues dimensions. La Pasqua és una solemnitat seriosa celebrada en l'àmbit de la fe. Grandiosa.

Enguany, l'encasellament en les normes estrictes de mobilitat i horari ens facilita als cristians celebrar sincerament la Pasqua, sense que possibles viatges o grans àpats ens puguin temptar i es redueix a una festa familiar senzilla.

Les Esglésies orientals no tenen la icona de la Resurrecció i no perquè no creguin en aquest misteri. Expressen plàsticament la seva fe en la de la baixada a rescatar els justos que esperaven l'adveniment. Una icona preciosa. Una altra és la del sepulcre buit, que el mostren els àngels a les dones. La tercera, l'aparició del Senyor a les portadores de perfums. També meravellosa.

Vida eclesial

Aquesta setmana el Vaticà reflexiona sobre els desplaçats climàtics, parlem dels 700 anys de l'arribada de la relíquia de santa Tecla a Tarragona, assistim a una jornada acadèmica sobre l'eutanàsia, presentem les activitats de Catalonia Sacra, recollim les darreres dades estadístiques de l'Església i ens fixem en Birmània

Orientacions pastorals sobre els desplaçats climàtics

El rostre humà de l'escalfament global

AICA
Ciutat del Vaticà

El Vaticà ha presentat les *Orientacions pastorals sobre els desplaçats climàtics*, de la secció Migrants i Refugiats – Sector d'Ecologia Integral del Dicasteri per al Servei Humà Integral. El document, com va explicar en roda de premsa el pare Fabio Baggio, subsecretari del dicasteri, conté fets rellevants, interpretacions polítiques i propostes sobre el fenomen dels desplaçats climàtics.

La crisi climàtica «té rostre humà», va destacar el sacerdot en la seva intervenció. És una realitat per a milions de persones arreu del món i, en particular, per als habitants de les perifèries existencials.

Les noves orientacions presentades se centren exclusivament en els desplaçats climàtics, aquelles persones o grups de persones obligades a abandonar el seu lloc de residència habitual a causa d'una crisi climàtica aguda.

L'objectiu de les orientacions és «proporcionar un conjunt de consideracions, que poden útils a les Conferències Episcopals, a les Esglésies locals, a les congregacions religioses i a les organitzacions catòliques, així com als agents de pastoral i a tots els fidels catòlics en la planificació pastoral i en el desenvolupament de programes d'ajuda als desplaçats climàtics».

Són el resultat d'una escolta atenta de les Esglésies locals i de nombroses congregacions religioses i organitzacions catòliques que treballen sobre el terreny.

Tal com va assenyalar el secretari del dicasteri, el cos del document es desenvolupa en deu punts: el primer està dedicat a un estudi general sobre el tema, amb la finalitat d'aclarir l'estat de la qüestió pel que fa a la relació entre la crisi climàtica i el desplaçament. Els nou punts següents se centren en aspectes concrets del fenomen, segons una dinàmica de reptes i respostes. Parteixen de la necessitat de promoure la conscienciació sobre el tema, perquè tots «obrin els ulls a la realitat de l'impacte que la

crisi climàtica té sobre l'existència humana».

Les orientacions es tanquen amb un petit capítol dedicat a algunes indicacions pràctiques sobre com fer servir el document, adreçades principalment a les Esglésies locals i a altres actors catòlics.

La presentació del volum va comptar amb el testimoni de Mons. Claudio Dalla Zuanna, arquebisbe de Beira (Moçambic), ciutat assolada en els darrers dos anys per tres ciclons. Segons el prelat, «el canvi climàtic no és un amenaça hipotètica en el món, sinó que ja és una realitat que exigeix una actuació immediata, també en la creació de condicions per acollir els desplaçats. No ens podem limitar a la intervenció d'emergència, ni a reubicar els desplaçats a zones on no hi ha els serveis essencials».

La gràcia de l'estupor

Diumenge de Rams el papa Francesc va animar els fidels a demanar «la gràcia de l'estupor». Va recordar que hi ha moltes persones

CLAUDIO DALLA
ZUANNA

«El canvi climàtic no és un amenaça hipotètica en el món, sinó que ja és una realitat que exigeix una actuació immediata»

Dean Moriarty en Pixabay

ESGLÉSIA EN SORTIDA

En l'aniversari de la «Statio orbis»

27 de març del 2020. Convocatòria del papa Bergoglio per pregar units en la distància obligada per la pandèmia. Milions de persones ho presencien a través dels mitjans.

La plaça de Sant Pere apareix deserta davant les càmeres al capvespre. Plou lleugerament. El Papa travessa la plaça caminant amb el seu pas lleuger, tot i que desigual, acompanyat pel seu cerimonier. S'atura i prega silenciosament davant la imatge del Crist crucificat de Sant Marcello al Corso, que sembla que plora. S'apropa a la imatge de Maria Salus Populi Romani, a la qual té una profunda devoció. I després fa una callada adoració eucarística.

En aquelles setmanes en les quals mig planeta va viure confinat a casa seva, mentre molts, massa, morien a l'UCI sense el consol de tenir a prop els éssers estimats, i la por tenallava tothom, el Papa va voler respondre, com ho fa un creient, a la situació de desconcert, incertesa i dolor de milions de persones davant d'una realitat nova i amenaçadora. Pregant en silenci i meditant sobre aquell passatge de l'evangelí en el qual Jesús dorm enmig de la tempesta i els deixebles el despertren plens de por. «No t'importa que morim?» Jesús els pregunta: «Per què teniu por?, encara no teniu fe?», i calma la tempesta.

«La tempesta desemmascara la nostra vulnerabilitat i deixa al descobert aquestes seguretats falses i supèrflues amb les quals havíem construït les agendes, els projectes, les rutines i prioritats.» Encara avui hem de continuar treballant per domar la pandèmia. «El Senyor ens interpel·la des de la Creu a retrobar la vida que ens espera, a mirar aquells que ens reclamen, a potenciar, reconèixer i incentivar la gràcia que ens habita. No apaguem el ble que vacil·la (cf. Is 42,3), que mai no emmalalteix, i deixem que revisqui l'esperança.»

LETICIA SOBERÓN

que admiren Jesús, però «que les seves vides no canvien» perquè «no n'hi ha prou d'admirar Jesús», sinó que cal «seguir el seu camí, deixar-se qüestionar per Ell, passar de l'admiració a la sorpresa».

Segons Francesc, el que més sorprèn de Crist és «el fet que Ell arribi a la glòria pel camí de la humiliació. Sorpren veure l'Omnipotent reduït al no-res. Veure'l a Ell, la Paraula que ho sap tot, ensenyar-nos en silenci des de la càtedra de la creu. Veure el rei de reis que té per tron un patíbul. Veure el Déu de l'univers despullat de tot. Veure'l coronat d'espines i no de glòria. Veure'l a Ell, la bondat en persona, és insultat i trepitjat».

Per al Pontífex, si no som capaços de sorprendre'ns és «potser perquè la nostra fe ha estat corrompuda pel costum. Potser perquè estem tancats en els nostres remordiments i deixem que ens paritzin les frustracions. Potser perquè hem perdut la confiança en tot i ens creiem fins i tot fracassats. Però darrere de tots aquests «potser» hi ha el fet que no ens hem obert al do de l'Esperit, que és Aquell que ens dona la gràcia de l'estupor».

Foto: Els més pobres són els més vulnerables al canvi climàtic.

 Tarragona

700 anys de l'arribada de la relíquia del braç de santa Tecla a Tarragona

Santa Tecla d'Icni és patrona de Tarragona. El seu culte a la ciutat es documenta, per primera vegada, l'any 1091 a la butlla *Inter primas Hispaniarum urbes* del papa Urbà II al bisbe de Vic, Berenguer Sunifred de Lluçà. Després del llarg interval islàmic, Roma restaurava la seu metropolitana nomenant el bisbe de Vic arquebisbe de Tarragona. A la butlla, el Papa concedí el pal·li a l'arquebisbe amb la indicació que l'havia d'usar, entre altres celebracions, a les solemnitats de Santa Tecla i de Sant Fructuós i companys. Tot un símbol sagrat de la legitimació espiritual i històrica en la restauració de la metropolitana. Eren temps d'entusiasme col·lectiu en la cristiandat. L'Església caminava decidida cap a la reforma moral i per a l'alliberament de la subjecció

als poders seculars. El mateix papa Urbà II, quatre anys després, faria una crida en el Concili de Clarmont a recuperar Terra Santa, i l'any 1099 Jerusalem seria presa pels croats.

La presa de Tarragona en canvi no cristal·litzà fins entrada la segona dècada del segle XII per impuls de l'arquebisbe Oleguer i l'acció militar del cavaller Robert d'Aguiló. L'arquebisbe Bernat Tort, successor de sant Oleguer, fixà la seva residència a Tarragona i fou determinant en la planificació de l'urbanisme de la nova ciutat. La gran catedral, dedicada a santa Tecla, s'erigia com un signe visible de la restauració d'una de les esglésies més antigues dels regnes hispànics amb rang de metropolitana i primada.

L'any 1277 Santa Tecla esdevingué festa a tota la Província eclesiàstica. A la catedral li calia una relíquia de la santa. S'havia entrat en el segle XIV i els mercaders catalans que negociaven en els ports armenis donaven notícia de l'existència de relíquies de la protomàrtir en aquella terra. Així, l'arquebisbe Ximeno Martines de Luna (1317- 1328), el Paborde, el Capítol i la Ciutat cursaren petició al rei Jaume II per tal que demanés al rei d'Armènia de Cilícia una relíquia de santa Tecla. El rei «mogut encara de devoció en la dita Santa Thecla atorgà de escriure é trametre Missatgers al dit Rey de Armenia». La carta fou tramesa el 4 de setembre de 1319 i s'escolliren emissaris que embarcaren «en la gran nau de tres cobertes» de Guillem Guerau, mercader de Tarragona, rumb a la cort del rei armeni Oshin. Passant per Mallorca es dirigiren fins a la costa xipriota atracant al port de Famagusta després de 79 dies. D'allí al port d'Alanya a Armènia trigaren 74 dies més. Arribaren a la cort armènia a mitjans de febrer de 1320. Del rei obtingueren la preuada relíquia del braç de la santa no sense dies d'espera, una certa oposició i a canvi d'una bona dotació de luxosos obsequis. La relíquia embolicada en tela de seda i or fou col·locada en una arqueta de plata daurada i aquesta dins una arca de roure.

Els emissaris tornaren rumb al port de Barcelona on la relíquia

ANDREU MUÑOZ MELGAR

Director de l'Institut Superior de Ciències Religioses «Sant Fructuós» i dels museus diocesans de Tarragona

Fotos: Santi Grima

Relíquia del braç de santa Tecla.

«El Triomf de santa Tecla.» Estampa realitzada el 1992 a partir de la planxa dibuixada per Francesc Tramulles i gravada per Pasqual Pere Moles (1765). A la part inferior de l'estampa s'aprecia la gran processó amb el trasllat de la relíquia.

fou dipositada a la seva catedral. Entretant, els emissaris anaren a València per entrevistar-se amb el rei Jaume i lliurar-li les cartes del rei Oshin. Jaume II ordenà encastar la relíquia en un reliquiari en forma de braç de plata daurada. Un mes després que la relíquia hagués arribat a Barcelona fou traslladada a Tarragona desembarcant en el port de Salou i d'allí conduïda a l'església de Constantí l'esperada l'entrada a Tarragona. Aquest fet probablement es produí el 17 de maig de 1321. La data no està exempta de polèmica entre els historiadors. Tot i que la documentació històrica de que es disposa assenyala l'arribada el 18 de maig de 1323, historiadors com Josep Blanch (1620-1672) o José Sánchez Real (1918-2008) proposaren a partir dels seus estudis crítics la data, més versemblant, de 1321, que és la generalment admesa.

La processó va partir de l'església de Constantí fins a la catedral, amb un recorregut d'uns 8,5 km. Una manifestació apoteòsica mai vista. Fou encapçalada pels gremis amb les seves banderes i

danses, la bandera i l'escut de la ciutat portats per genets, la bandera de la Seu conduïda per un donzell i després la del rei portada pel noble Ramon Alemany de Cervelló. Darrere, anaven quatre mil veïns amb atxes i brandons. Seguien les creus de les parròquies i del Capítol. Continuava el clergat, priors, abats, els bisbes convidats i l'arquebisbe Ximeno Martines de Luna portant la relíquia sota pal·li. A la seva dreta anava el rei Jaume i a la seva esquerra l'infant Alfons. Darrere, seguia la cort i multitud de persones. L'endemà se celebrà una missa presidida per l'arquebisbe.

Tan magne esdeveniment quedà gravat en la memòria col·lectiva de la ciutat i esdevingué la culminació del procés d'institucionalització de l'Església de Tarragona des de la seva restauració. Aquella impressionant manifestació de fervor espiritual fou el preludi de la gran devoció que, al llarg dels segles, la ciutat ret a santa Tecla i de la seqüència de les processons que han arribat fins als nostres dies després de 700 anys.

Club més Amics

Associació Amics de Catalunya Cristiana i Ràdio Estel

Ruth Travel

INFORMACIÓ I
RESERVES:
Tel. 93 4673244
info@ruthtravel.es
www.ruthtravel.es

DEL 7 AL 9 DE MAIG I
DEL 25 AL 27 DE JUNY

**PELEGRINATGE MARIÀ
AL SANTUARI DE
LOURDES**

DEL 24 AL 29 DE MAIG

**PELEGRINATGE MARIÀ
AL SANTUARI DE
GUADALUPE
(Extremadura)**

DEL 9 AL 16 DE JUNY

**RUTA XACOBEEA
«ANY SANT 2021»
SANTIAGO DE
COMPOSTELA + PORTO**

DEL 18 AL 25 D'AGOST

**SUÏSSA: NATURA I
TRADICIONS DELS ALPS
(autocar)**

NOTA: Tot el contingut dels nostres viatges ha estat adaptat i actualitzat, seguint els protocols establerts contra el COVID-19, per tal d'oferir als nostres viatgers la màxima seguretat i higiene.

Ara més que mai cal viatjar amb bona companyia i amb els millors professionals; Club + Amics i Ruth Travel continuem com sempre al teu costat.

 Barcelona

D'esquerra a dreta: Margarita Bofarull, Joan Torra, Armand Puig i Francesc Torralba durant la cloenda de la sessió acadèmica, a la sala Sant Jordi del Seminari Conciliar de Barcelona.

L'Ateneu Universitari Sant Pacià i l'Institut Borja de Bioètica organitzen una jornada per reflexionar sobre l'eutanàsia

L'eutanàsia: ben viure, ben morir

MACIÀ GRAU
Barcelona

El 18 de març, el Congrés de Diputats va aprovar la proposta de llei orgànica de regulació de l'eutanàsia, que ha fet que Espanya passi a ser el sisè país d'Europa que legalitza l'eutanàsia activa. La nova llei, que entrarà en vigor quan s'hagin complert tres mesos des de la seva aprovació, ha obert un debat entre la població, que ha vist com el procés d'aprovació que va començar al setembre s'ha agilitzat fins a un punt que alguns sectors consideren que ha estat massa ràpid, tenint en compte que en aquest tipus de legislacions és important escoltar prèviament l'opinió pública, més enllà de les enquestes.

Precisament, per reflexionar en torn d'aquesta decisió i obrir un debat necessari que oferís una visió àmplia i polièdrica dels aspectes legals, terminològics i ètics de

l'eutanàsia, l'Ateneu Universitari Sant Pacià (AUSP) i l'Institut Borja de Bioètica (URL) van organitzar una doble jornada acadèmica en línia els dies 24 i 25 de març, en la qual van participar experts en diversos àmbits.

La doble cara d'una mateixa moneda: la dignitat i el sentit del viure i del morir

El Dr. Armand Puig, rector de l'AUSP, va donar el tret de sortida a les sessions acadèmiques manifestant la importància d'estimular aquesta reflexió a propòsit de la llei de l'eutanàsia, que, com va dir, ens fa pensar en la doble cara d'una mateixa moneda, com són la dignitat i el sentit del viure i del morir: «Allò que una societat es pot donar a si mateixa ha de ser fruit d'una recerca conjunta, crítica, ponderada i dialogant. Tan sols

així es garanteix allò que és més important: el caràcter inclusiu de les grans opcions ètiques i socials, el respecte absolut a la persona i la necessitat de no deixar ningú sol davant el final de la vida.» El rector de l'AUSP va estar acompanyat per Margarita Bofarull, presidenta de l'Institut Borja de Bioètica, que va reflexionar sobre el sentit de la vida i de la mort: «La mort ens posa davant del sentit de la vida mateixa, no només es tracta de donar sentit a la mort (que probablement no en té) sinó de trobar el sentit de la vida, i d'una vida que és mortal», va explicar.

Després de l'obertura de la sessió acadèmica, Carles Llinàs, degà de la Facultat de Filosofia de Catalunya, va fer una presentació general del tema, i va plantejar certes preguntes de fons que posteriorment van tractar els ponents de la Jornada: Maria Nabal, metgessa de l'Hospital Arnau de Vilanova; Montserrat Esquerda, directora de l'Institut Borja de Bioètica; Joan Viñas, rector emèrit de la Universitat de Lleida; Joan Torra, degà de la Facultat de Teologia de Catalunya; Javier de la Torre, professor de Teologia Moral i Bioètica; Joan Bertran, metge de l'Hospital de Sant Rafael; Francesc Torralba, director de la Càtedra Ethos-URL, i la mateixa Margarita Bofarull.

CARME MUNTÉ MARGALEF
Redacció

El cor dels canonges de la catedral de Vic va acollir, dimecres 24 de març, la presentació en format telemàtic de l'agenda d'activitats del 2021 de Catalunya Sacra, una iniciativa dels 10 bisbats amb seu a Catalunya que té com a objectiu donar a conèixer el patrimoni arquitectònic i artístic vinculat amb l'Església i incrementar-ne el coneixement, la divulgació i facilitar-ne la visita.

Francesc Pardo, bisbe de Girona i president de Catalunya Sacra, va posar en valor una vegada més la importància de la conservació i divulgació del patrimoni cultural de caire religiós, i va agrair la col·laboració de les administracions. Els bisbats catalans tenen previst impulsar 13 projectes de millora del patrimoni que es cofinançaran amb fons europeus procedents del Programa Operatiu FEDER que gestiona la Generalitat de Catalunya. Destaquen les restauracions dels vitralls de la catedral de Barcelona, l'orgue de la catedral de Solsona, el retaule

S'està enllestit un catàleg general de les visites al patrimoni cultural de l'Església

Catalonia Sacra presenta l'agenda d'activitats 2021

major de la catedral de Tortosa, la recuperació i valorització de l'obra de Sert a la catedral de Vic o el projecte Tapís 3.0 sobre accessibilitat, presentació, informació i seguretat del museu Tresor de la Catedral de Girona.

El bisbe Pardo també va tenir paraules d'agraïment per l'esforç de Lleida a l'hora de protegir les obres art del Museu Diocesà. «Sense la intervenció i la cura del bisbat de Lleida la majoria d'aquestes obres no existirien», va destacar, alhora que va recordar que «els Museus diocesans han estat i segueixen sent una eina formidable de conservació i divulgació del patrimoni cultural que hem rebut dels nostres avantpassats. Decisions que no tenen en compte aquests esforços continuats i honestos per valoritzar els patrimoni cultural ens omplen de tristesa».

En la seva intervenció, Dani Font, coordinador de Catalunya Sacra, va posar en relleu les tres principals

activitats de Catalunya Sacra a l'hora de donar difusió del patrimoni: el Programa de Formació, la Generació de Continguts i la Generació d'Activitats. En aquest sentit, va destacar que estan enllestit «un catàleg general que ha de reunir tots aquells productes que es troben a disposició dels visitants interessats en el nostre patrimoni». Per això, es farà una pàgina web pròpia per oferir aquests serveis i continguts.

Pel que fa a la concreció de l'agenda 2021, es van presentar més d'una trentena de visites, conferències, tallers... que visualitzen la diversitat i potencialitat del patrimoni cultural de l'Església. L'agenda la va desgranar la historiadora de l'art lleidatana Esther Solé. Les propostes d'aquest 2021 es faran en 19 comarques de Catalunya i una del País Valencià entre els mesos de març i novembre. Alguns dels actes previstos s'han repescat de la programació de l'any passat, ja que la pandèmia va obligar a suspendre'ls.

Catalonia Sacra

Les autoritats presents a l'acte: Esther Solé, Joan Mir, Francesc Pardo, Josep M. Riba, Dani Font i Jordi Domeque (d'esquerra a dreta).

AICA
Roma

La població de diaques permanents continua mostrant una important i esperançadora dinàmica evolutiva

Publicades les dades de l'Annuario Pontificio 2021 i de l'Annuario Statisticum Ecclesiae 2019

Creix el nombre de sacerdots a Àfrica i Àsia

El nombre de catòlics al món ascendeix a 1.345 milions a finals del 2019, el 17,7% de la població mundial. La dada emergeix de l'Annuario Pontificio 2021 i de l'Annuario Statisticum Ecclesiae 2019. L'anàlisi geogràfica de les variacions en el bienni 2018-2019 mostra un augment del 3,4% a Àfrica, de l'1,3% a Àsia, de l'1,1% a Oceania i del 0,84% a Amèrica, mentre que a Europa es produeix un lleuger descens.

A les 3.026 circumscripcions eclesiàstiques, a finals del 2019 hi ha 5.364 bisbes, amb la qual cosa Amèrica i Europa continuen representant el 68,8% del total mundial, seguides d'Àsia (15,2%), Àfrica (13,4%) i Oceania (2,6%).

El nombre de sacerdots creix en el bienni 2018-2019: en total són 414.336, 271 més. Davant dels importants augments d'Àfrica i Àsia, amb increments relatius del 3,45% i el 2,91%, a Europa i Amèrica es produeix un descens, respectivament de l'1,5% i d'aproximadament mig punt percentual.

Àfrica i Àsia aporten conjunta-

ment el 28,9%, mentre que Oceania es manté relativament estable amb una mica més de l'1,1%. Europa disminueix significativament la seva participació: el 2018, els 170.936 sacerdots europeus representaven gairebé el 41,3% del total del grup eclesiàstic, mentre que un any després baixen al 40,6%.

Les vocacions sacerdotals continuen baixant: els candidats al sacerdoti al planeta passen de 115.880, el 2018, a 114.058, el 2019, un descens de l'1,6%. A Europa la variació és del -3,8%, a Amèrica del -2,4% i a Àsia del -2,6%. A Àfrica, però, el nombre de seminaristes majors passa de 32.212 a 32.721 unitats mentre que, a Oceania, el 2019, és un 5,2% inferior a l'any anterior.

El continent amb més nombre de seminaristes és Àsia (33.821), seguit d'Àfrica (32.721), Amèrica (30.664), Europa (15.888) i Oceania (964).

La població de diaques permanents continua mostrant una important i esperançadora dinàmica evolutiva: augmenten, el 2019, un 1,5%. Dels 48.238 diaques dels cinc continents, a Amèrica i Europa n'hi ha un 1,2% més, mentre que a Oceania n'hi ha 481.

També disminueix el nombre de religiosos professos que no són sacerdots; el 2018 eren 50.941, el 2019 són 50.295. Europa i Amèrica, el 2019, continuen sent les zones amb més nombre de professos no sacerdots, 14.038 i 13.735 respectivament.

Les religioses professes també minven. A nivell global, passen de 641.661, el 2018, a 630.099 el 2019, un descens relatiu del 1,8%. Però mentre que Àfrica és el continent amb més increment, amb un 1,1%, i el sud-est asiàtic registra un augment del 0,4%, les tres àrees continentals restants comparteixen una contracció molt marcada.

A Amèrica, els religiosos professos passen de 160.032 a 154.717, a Europa de 224.246 a 216.846 i a Oceania de 6.999 a 6.718.

OMP

Àfrica registra un augment important de sacerdots.

Birmània / Restaurar la pau i la democràcia, el més urgent

Els franciscans, mobilitzats per Birmània.

FIDES
Bangkok

Els franciscans demanen la intervenció de la comunitat internacional

«Expressem la nostra profunda tristor i greu preocupació per la repressió en curs de milions de ciutadans a Birmània, després d'un cop d'estat militar.» És el que diuen els franciscans en una carta enviada al secretari general de l'ONU, Antonio Gutierrez, signada pel ministre general de l'orde dels Germans Menors, fra Michael A. Perry.

«Els franciscans de Birmània han estat testimonis de primera mà de la brutalitat de les forces de seguretat i de la inseguretat que això ha creat», intensificant «la violència coordinada i contínua, que augmenta cada dia», es llegeix a la carta.

Fra Perry lamenta «la mort de civils i la detenció arbitrària de milers de persones que participaven en protestes pacífiques, la destrucció de la protecció legal, les severes restriccions a l'accés a internet i les comunicacions, i la subversió de la voluntat del poble de Birmània expressada en les eleccions del novembre del 2020».

Els franciscans fan una crida molt concreta: «Ha arribat el moment que la comunitat internacional actuï de forma unida i decisiva per evitar més pèrdues de vides i destrucció de béns i

per garantir la restauració del govern democràticament escollit de Birmània sense tardança. Això ha d'incloure una crida a la junta militar perquè desisteixi immediatament de l'ús de la força contra el poble de Birmània, l'alliberament de les persones detingudes il·legalment i el restabliment de les proteccions garantides per la llei, inclòs el dret a la protesta pacífica.»

Fra Michael A. Perry conclou amb un desig: «Que el poble de Birmània experimenti novament el retorn a la democràcia i que l'actual crisi trobi una solució pacífica i duradora.»

En els darrers dies s'ha produït una altra intervenció de la Conferència de Ministres d'Àsia oriental i de la Comissió Justícia, Pau i Integritat de la Creació de l'orde dels Germans Menors, en la qual han assenyalat: «Ens unim al poble de Birmània en la seva lluita per l'autodeterminació amb un govern degudament escollit.

Ens unim per demanar una solució pacífica. Ens unim a ells per demanar l'alliberament dels membres del govern escollits democràticament, dels activistes i dels joves. Estem amb ells en la defensa de la dignitat i dels drets humans.»

MICHAEL A.
PERRY

«Els franciscans de Myanmar han estat testimonis de primera mà de la brutalitat de les forces de seguretat»

SIGNES D'AVUI

Mort «natural»

LLUÍS SERRA LLANSANA
llserrall@gmail.com

La disposició addicional primera de la nova llei orgànica de la regulació de l'eutanàsia afirma: «La mort a conseqüència de la prestació d'ajuda per morir tindrà la consideració legal de mort natural a tots els efectes, independentment de la codificació realitzada en la mateixa.» Es tracta d'un joc de paraules per encobrir el resultat de l'eutanàsia? El text parla de mort «natural». Dues consideracions: (a) per mort natural s'entén fins ara el resultat final d'un procés morbós en el qual no hi ha participació de forces estranyes a l'organisme. L'etiologia de la mort és endògena o, quan és exògena, com és el cas de les infeccions, ha de ser espontània; i (b) el preàmbul de la llei afirma: «Existeix avui un ampli acord a limitar l'ús del terme

«eutanàsia» a aquella que es produeix de manera activa i directa.» L'espelma no s'apaga perquè ja no hi ha més cera, sinó perquè es bufa. En l'increment del nombre de morts «naturals» no se sabrà quantes són atribuïbles a l'eutanàsia. Per què diluir-la en un terme totalment impropri? S'encobreix perquè la gent podria sospitar que s'està anant massa lluny? Es podrà seguir confiant en el personal mèdic que s'allunya així del jurament hipocràtic, el propòsit del qual és el bé i la salut dels malalts?

Espanya, a partir d'ara,
serà un lloc idoni per a
una mort «natural»

L'Ateneu Universitari Sant Pacià (AUSP) i l'Institut Borja de Bioètica, integrat a la Universitat Ramon Llull (URL), van realitzar una magnífica Jornada acadèmica en línia a finals de març titulada: «L'eutanàsia: ben viure, ben morir» amb intervencions de grans professionals que, des d'una visió polièdrica, van qüestionar temes de fons del text legal amb argumentacions serioses, allunyades d'impactes mediàtics dirigits a l'emoció.

Espanya, el cinquè país del món a aprovar una llei com aquesta, és un bon lloc per viure la jubilació. A partir d'ara, a més, serà un lloc idoni per a una mort «natural». Preocupant. Com va escriure León Felipe: «El que importa no és arribar sol ni aïat, sinó amb tots i a temps.»

VICTÒRIA MOLINS, s.t.j.
viquimolins70@gmail.com

FINESTRA A LA VIDA

Finestres tancades

Precisament, ara fa 15 anys que vaig començar a escriure aquesta columna setmanal a *Catalunya Cristiana*, prenent el relleu del germà Adrià, que ho havia fet els anys anteriors. Tots dos ens abocàvem a la vida del carrer a les perifèries de Barcelona i, des d'aquella finestra, hem pogut veure, experimentar i parlar de moltes coses que constitueixen la vida de la gent més oblidada i, sovint, ignorada per la majoria.

Durant aquests anys he pogut parlar de moltes coses, i he experimentat el goig de ser llegida per molta gent que després m'ho comentava. Persones que saben molt bé que només podem actuar o, almenys tenir consciència, d'allò que veiem i que ens presenta la vulnerabilitat dels «invisibles».

Algunes vegades em pregunto per aquelles finestres tancades per

a algunes persones o, fins i tot, per les administracions que sembla que no contempen mai les desigualtats amb el patiment que això suposa.

Durant uns dies, he estat inter-nada, amb una certa urgència, per problemes de cor i respiratoris. Allà he pogut observar, i agrair profundament, tot el que els sanitaris han fet per a la meua millora. I mentre em feien proves, i em baixaven i pujaven per examinar-me amb la tecnologia més avançada, pensava en tanta gent que en altres països tercermundistes o, fins i tot, en alguns marginats dels nostres, no es poden beneficiar dels mateixos avenços sanitaris que jo.

Per això, durant aquesta estada, en la qual m'era impossible abocar-me a la finestra de la vida pels nostres carrers, feia servir la meua imaginació que volava cap a tantes

persones que no podran gaudir del mateix que jo. Gràtitud, per descomptat, d'una banda, i sentiment d'injustícia, de l'altra.

Almenys, no tanquem les nostres finestres de solidaritat envers les desigualtats d'un sistema que deixa tanta gent al marge. I que, des d'aquesta finestra, el nostre cor s'acosti d'alguna manera als més desfavorits.

Una pregunta que molts ens fem durant aquests dies de pandèmia: les vacunes contra el Covid-19 arribaran de la mateixa manera a tots països? Tots tindrem el mateix accés per ser vacunats?

Les vacunes arribaran
de la mateixa manera
a tots els països?

«Proposo agermanar-nos amb un esperit gran com el de Jesús»

**Pablo d'Ors suggereix idees per
reescriure una «biografia lluminosa»**

Havíem acordat de retrobar-nos entre les dues dimensions d'una pantalla amb aquest cartògraf de l'ànima. Tot i els condicionants, la cordialitat circula maridada amb les ganes de compartir les ressonàncies de la seva última obra, la dotzena. Pablo d'Ors (Madrid, 1963) acaba de publicar *Biografía de la luz* amb una editorial laica (Galaxia Gutenberg, 2021) i distribuïda a llibreries generalistes: «És gairebé un acte contracultural.»

La Llum, amb majúscula, la de Jesucrist, i la que irradia el mateix lector, són els grans protagonistes d'aquest assaig?

Aquesta ha estat la meva intenció. El llibre vol ser un itinerari cap a la pròpia llum interior per arribar a la *il·luminació*, des de la plantilla de Jesús de Natzaret, que ens proporciona un paradigma de lectura de la pròpia vida molt fecund. En aquest sentit, és emblemàtica la cita que precedeix de Jung: «Tot el que succeeix en la vida de Crist, succeeix sempre i a tot arreu.» Més que de Jesús de Natzaret, en el fons estic parlant del Crist interior de cadascú.

És un llibre que, com es revela a l'epíleg, és fruit d'haver estat «en la nit més negra».

Sí. Acostumem a tenir una visió bastant ingènua o idealitzada del bé o del que és lluminós. Quan realment no és la visió cristiana, que és la llum per la creu; no hi ha revelació sense passió. I aquesta és l'experiència de la majoria de nosaltres: llum i ombra són les dues cares d'una mateixa moneda, no es pot arribar a la claredat sense passar per la tenebra. Aquestes pistes que ofereixo al llibre no són teòriques ni místiques, sinó que obeeixen a un itinerari personal: el meu Getsemaní, el meu Tabor, les meves temptacions... Necessitem un paisatge més gran en el qual llegir els nostres petits drames quotidians: proposo agermanar-nos amb un esperit gran com el de Jesús.

En quina mena de lector ha pensat i amb quina actitud cal emprendre aquesta lectura?

Penso en els cercadors espirituals, és a dir, en persones que no en tenen prou amb la vida de la ment i del cos, sinó que tenen un anhel de plenitud o de Déu. Crec que som legió, tant des de la tradició cristiana, com des d'altres corrents de saviesa: ioga, zen, *new-age*... Al llibre es plan-

teja això, però des de la tradició cristiana; en el seu dia em va sorprendre que pogués practicar zen sense tenir una confessionalitat budista. Amics del Desert és això mateix i el llibre també ho pretén: obrir el patrimoni cristià a tothom. És un desafiament molt gran. Per això, al llibre he prescindit tant com que he pogut de la teologia i de la història, i es mou en un àmbit més existencial i meditatiu, fins i tot poètic.

Al llibre es pregunta «què passaria si acudíssim a la meditació o al culte religiós no tant per beure de Déu com perquè Déu begués de nosaltres». Què creu que passaria?

Descobriríem el veritable culte i la veritable meditació. Perquè quan anem a beure de Déu, la qual cosa és comprensible i obeeix a la naturalesa humana, està tenyit (com tot) d'un afany de rendiment, *què ens dona* aquesta pràctica: que en sortim enfortits, pacificats, amb gràcia de Déu... Aquesta intencionalitat tan pragmàtica i utilitarista perverteix el culte i la meditació.

«Quan ens alliberem del profit personal s'obre un món meravellós»

Amaya Aznar

Pablo d'Ors ha estat conseller del Pontifici Consell de la Cultura.

«Privatitzar la fe, reduir-la a un reducte íntim, és acabar amb ella»

Quan ens alliberem del profit personal s'obre un món meravellós: el de la gratuïtat, el de l'amor, el de la veritat i el de l'espiritualitat.

La dimensió pública de la fe

«El Crist que tenim dins —el nostre jo profund— té una ineludible dimensió pública.» Quins són els riscos i els beneficis d'aquesta exposició pública?

La dimensió privada/pública és una manera de parlar. Realment, com més profundament mires l'ésser humà més t'adones que el de dins és el de fora i a l'inrevés. Les formes i el fons haurien d'anar profundament units. Per exemple, la forma religiosa (un pelegrinatge, una jaculatòria, una missa) és interessant si condueix al fons, si no, es queda en una cosa cultural o folklòrica. Amb la fe, passa el mateix, si estàs habitat per la gràcia, irradies i això redunda en la teva vida pública. Privatitzar la fe, reduir-la a un reducte íntim, és acabar amb ella. D'altra banda, els perills són molt clars: som en una societat en què el cristià és políticament incorrecte. Els meus 30 anys de ministeri els he viscut en un context no eclesiàstic, sinó civil (a la universitat, a l'hospital...) i dedicat a una pastoral espiritual d'allunyats reclamant el meu dret a ser-hi. El món i Déu, tard o d'hora, entren en conflicte perquè segueixen lògiques diferents. Els avantatges són infinits: per exemple, gràcies a la confrontació amb la secularitat, el cristianisme pot anar-se rellegint de manera nova i per a cada època. Mantenir una tradició sense recrear-la és conservadorisme, perquè la fidelitat implica creativitat.

Aquesta paradoxa d'estar al món, però no ser del món (Jn 15,19), és potser la més complicada per als cristians que volen ser autèntics?

Segurament sí. En algun moment del llibre dic que la nostra resistència a Déu és perquè no volem perdre el món. Això vol dir que vivim la relació Déu-món com un conflicte. Per tant, primer Déu, busca el Regne de Déu i la seva justícia i la resta vindrà de més a més. Tot camí espiritual és una escola de desprendiment, que no vol dir desafecció, sinó que allà no

Pablo d'Ors
Biografía de la luz

«Biografía de la luz» és la dotzena obra escrita del sacerdot i escriptor madrileny.

hi poses el teu cor. Tu no ets les teves circumstàncies, aquesta és la qüestió.

Aquest camí de què parlem és de porta estreta en contraposició a la facilitat i comoditat. De què ens distreu la lògica mundana?

Potser l'ídol principal avui és el benestar; invertim tot el nostre esforç, energia i temps a estar bé. El camí espiritual suposa trencar aquest cercle de benestar, no es tracta d'entrar en un cercle masoquista, sinó *simplement* de posar el nostre cor en l'essencial. Per exemple, jugar amb els nens, escoltar la gent gran, passejar per la natura, llegir un llibre, fer una pregària... Són coses espirituals, que sadollen l'ànima, totes activitats gratuïtes i sense pressió pel rendiment. El cercle de confort es trenca, perquè el teu cor està en l'essencial. L'únic que demano a Déu per a mi és alegria: prefereixo estar malalt i alegre, que sa i trist. Si féssim una enquesta sobre moments de la vida en què un ha estat feliç, les respostes s'associarien a la intimitat sexual i a moments espirituals com els que acabo d'explicar.

El binomi Església-cultura

Vostè es refereix al fet que «la religió és, o hauria de ser, una escola de respecte i d'amor al que hi ha». En aquest sentit, l'Església catòlica progressa adequadament o necessita millorar?

Necessitem millorar. Pensem en quines serien les condicions per a un diàleg fecund: si cadascú està atrinxerat en posicions de veritat, pot tenir l'aparença d'un diàleg, però no ho és. Els cristians diem que volem dialogar amb el món, però això ho dubto. I encara dubto més que el món occidental vulgui dialogar amb el cristià. Aquí hi ha un curtcircuit. Què podem fer des de la nostra posició? La condició del diàleg és la voluntat de descobrir junts la veritat. L'Església estem disposats a això, de cor? Jo ho desitjo; no miro el no creient des d'una superioritat espiritual o metafísica, la qual cosa no vol dir que no estigui enamoratíssim del Crist i del patrimoni cristià. Estimo allò propi, però això em fa estar més obert. Per poder dialogar amb el món, primer hem d'estimar-lo, és l'única manera d'escoltar amb atenció. El llibre pretén ser una resposta pràctica a aquesta qüestió.

En parlar de la comunitat que va fundar Jesús (Església), s'hi refereix més com un moviment dinàmic, que no com una societat tancada i identificada amb alguns codis alternatius; a una institució en èxode permanent, més que a una comunitat autoreferencial, que s'instal·la i es fortifica. Quin balanç faria avui de l'Església?

Aquest tema és lateral en el llibre, però és important i, en ell, hi insisteix el papa Francesc. El nostre fi és l'autoreferencialitat, aquí és on ens agostegem, on morim. En la mesura que d'això en fem un club, *nosaltres* i *ells*, perdem fidelitat. El missatge de Jesús és per a tothom, cal obrir-lo, no cal posar-hi tantes condicions d'ingrés.

Els intel·lectuals cristians, amb quina actitud han d'anar a la frontera, a l'atri públic?

Contestaré amb un exemple. Quan estava de capellà a la universitat hi havia un grup de nois que em demanaven treure la Verge en processó. Vaig intentar convèncer-los (amb poc èxit) que això no serviria per crear ponts d'unió amb els joves allunyats de l'Església, sinó més avi-

Amics del Desert és una xarxa de meditadors constituïda com a associació privada de fidels de l'arxidiòcesi de Madrid. Va ser fundada per Pablo d'Ors el 2014.

at, fractures. Hi ha confessions de fe que més que acostar Jesucrist, l'allunyen. Un intel·lectual cristià el primer que ha de ser és intel·lectual. I si és cristià, això es notarà. En el meu cas, no escric per evangelitzar, sinó perquè soc escriptor. Si els intel·lectuals cristians aconseguissin no parlar de Crist des de la defensa, sinó aprofundint en el pensament, en la veritat... Si aquí, de manera natural, surt Jesucrist, genial. El tarannà és que el religiós no sigui ideològic, el religiós no ha de ser un punt de partida, sinó un punt d'arribada. I això ho aplicaria a la pastoral

Amics del Desierto

«El món i Déu, tard o d'hora, entren en conflicte perquè segueixen lògiques diferents»

«Potser l'ídol principal avui és el benestar»

«La condició del diàleg és la voluntat de descobrir junts la veritat»

«El missatge de Jesús és per a tothom, no cal posar-hi tantes condicions d'ingrés»

«Davant la cultura de l'exterioritat representada per internet, el primordial és tenir cura de l'interior»

«El Covid ens diu "converteix-te i creu"»

«El que purifica un acte o una paraula és el silenci que la precedeix»

a Europa en general: avui s'ha de començar amb l'Esperit, no amb Jesús. Primer és el terreny, que és el silenci, i després, la llavor, que és la Paraula.

Cruïlles d'avui

**«El retir és la necessitat fonamental de l'home contemporani.»
Aquest seria el primer pas?**

El retir és el primer pas. De fet, Amics del Desert, l'associació que vaig fundar, ho fa amb aquesta premissa: facilitar recessos. És la necessitat primordial, perquè el

principal problema és la dispersió o la persona multiús. Això ens genera una manca d'atenció, de concentració i de presència. Som a tot arreu i enlloc. Davant d'aquesta cultura de l'exterioritat representada per internet, el primordial és tenir cura de l'interior. I això només pot fer-se en tres moments: retirar-se (espai), relaxar-se (cos) i recollir-se (ànima).

Per què aquest recés?

Si no fem l'experiència de conèixer-nos a nosaltres mateixos no podrem estimar-nos, ni estimar els altres, ni assabentar-nos de què va la vida. El nostre gran drama és que no ens freqüentem, estem massa abocats cap enfora perquè ens espanta tot el territori interior. L'Evangeli només s'entén com una *taula de salvació* quan t'estàs ofegant al mig del mar.

Les últimes enquestes mostren un creixement dels catòlics. La pandèmia pot ser una oportunitat per endinsar-nos en aquest buidament i «tornar al Pare»?

Tant de bo. Crec que ho està suposant per a una minoria significativa. I no és tan fàcil endinsar-se, cal un guiatge, una companyia... De fet, Amics del Desert és una *congregació de solitaris*. El missatge del coronavirus és ètic i místic: ètic perquè hem de canviar de vida (no podem seguir viatjant com bojos, ni produint ni consumint sense solta ni volta, destruint el planeta...) i místic perquè som tots interdependents, tots som u. Són els missatges espirituals que està llançant o hauria de llançar l'Església: el Covid ens diu «converteix-te i creu».

Vostè valora la mirada sense prejudicis de Jesús, «que no para atenció a l'extern o circumstancial, sinó que només mira al teu interior a qui realment ets». Com entrenar una mirada així?

Al llibre aprofundeixo en la qüestió, en particular, en el capítol en què es jutja Jesús. Allà, la clau ens la dona Jesús quan no s'erigeix en jutge, sinó en reu. Només veient-lo des de baix hi ha una perspectiva justa. La pràctica de la meditació és un entrenament per no jutjar. Quan et venen pensaments, no hi entres, els apartes i això es tracta d'estendre-ho a la vida ordinària. No ser tan intervencionistes en la realitat, per permetre que s'expressi. I, en tot cas, elaborar una resposta, no pas una reacció. De fet, el que purifica un acte o una paraula és el silenci que la precedeix.

JOAN PLANELLAS
I BARNOSELL

Arquebisbe metropolità de Tarragona i primat

«ESPERIT, CAP ON GUIES LES NOSTRES ESGLÉSIES?» (11)

Una Església en diàleg amb la societat

Benvolguts i benvolgudes,

Una setmana més, glossem el document dels bisbes *Esperit, cap on guies les nostres Esglésies?*, amb motiu del vint-i-cinquè aniversari del Concili Tarraconense. I en aquesta carta d'avui volem remarcar un tret característic del rostre de l'Església que surt del Concili, que és el diàleg amb la societat. Els bisbes, en el document del passat gener, fem aquesta afirmació: «El discerniment dels signes dels temps i el diàleg amb el món formen part de la pregunta sobre la voluntat de Déu a cada moment de la història humana, tal com queda expressada en la seva Paraula, tant en l'Antic Testament com en l'Evangeli del Crist.»

Ara bé, per poder dialogar amb la societat i, sobretot, amb els qui no pensen com nosaltres, en primer lloc cal estimar-los. Ja el Concili Tarraconense, en la seva resolució primera, afirmava: «L'Església no ha de condemnar el món que el Fill de Déu ha vingut a salvar, sinó que ha d'acceptar i estimar la societat actual perquè és la nostra i perquè, en ella, les dones i els homes de bona voluntat malden per descobrir la veritat i el bé» (CPT 1). D'alguna manera, com afirmava sant Pau VI, l'Església d'avui ha de reproduir

aquell diàleg d'amor entre Déu i la humanitat que ha tingut lloc al llarg de tota la història de la salvació, perquè, tal com afirmem els bisbes en el document esmentat, «el designi del Déu [...] es revela a redós d'un diàleg entre Creador i criatura, que troba el seu punt culminant en el moment que Maria, la noia verge de Natzaret, pronuncia el seu *fiat*: "Que es compleixi en mi la teva paraula" (Lluc 1,38)».

Com afirmava el Concili Tarraconense, a la nostra Església cal que «es potenciïn les institucions ja existents per al diàleg entre la fe i la cultura i que se'n creïn de noves allà on no existeixin i siguin necessàries, de manera que s'estableixi un terreny comú de col·laboració en el nivell cultural, especialment pel que fa als drets i valors humans i als progressos de la cultura» (CPT 12). Diu, també, que cal estudiar la conveniència de crear «centres culturals cristians destinats als professionals, als universitaris i a la gent del món de la cultura», «on es formin persones i on es realitzi la projecció d'un cristianisme sensible a la cultura del temps» (CPT 13).

A la nostra arxidiòcesi de Tarragona aquest diàleg té una importància cabdal per la presència de la Universitat. Al mateix temps,

la història privilegiada de la nostra Església possibilita a bastament aquest diàleg amb la cultura i el pensament. D'aquí que hàgim creat recentment una Delegació per a l'educació i la cultura per a desenvolupar especialment aquesta comesa.

També calen unes actituds per anar al diàleg: sobrietat, solidaritat, visió positiva, gratuïtat, disposició al compromís i a la participació en la vida associativa i política, i llibertat davant els nous ídols socials. D'aquí que els bisbes, en el document que glossem, en parlar de l'Església com a subjecte que comunica l'Evangeli, expressem aquest ideal per a l'Església: «Aquest poble escolta l'Evangeli de la pau, refusa el conflicte, promou el perdó i la reconciliació, cerca de refer allò que s'havia trencat i construeix ponts allí on s'havien alçat murs.» I esmentant un passatge del papa Francesc, acabem el paràgraf amb aquestes paraules: «És hora de saber com dissenyar, en una cultura que privilegi el diàleg com a forma de trobament, la recerca de consensos i acords, però sense separar-la de la preocupació per una societat justa, memoriosa i sense exclusions» (*Evangeli gaudium* 239)».

Ben vostre.

JOAN JOSEP
OMELLA OMELLA
Cardenal arquebisbe de Barcelona

Com una primavera

Avui l'Església celebra el Diumenge de la Divina Misericòrdia. El papa Joan Pau II va instituir aquesta festivitat l'any 2000 i va voler que tingués lloc cada segon diumenge de Pasqua. La misericòrdia, com va dir el mateix Papa, no és un missatge nou, però ens pot ajudar a viure intensament la bona notícia de la Pasqua, que podem oferir com un raig de llum als nostres germans.

En aquesta celebració, els cristians recordem de manera especial que Déu és misericordiós. Del cor de Déu brolla un corrent de misericòrdia que ens omple d'alegria, d'esperança i guareix totes les nostres ferides. Si llegim amb atenció la Sagrada Escripura descobrirem que Déu mostra el seu amor de moltes maneres. La seva misericòrdia omple la terra (cf. Sl 32,5).

Déu és un pare que s'apiada dels fills i els estima incondicionalment. El profeta Osees compara Déu amb un pare o una mare. Déu ens ensenya a caminar, ens pren en els seus braços i s'inclina davant nostre per donar-nos menjar (cf. Os 11, 3-4). Jesús, a l'Evangeli, l'anomena *Abba*, que era la paraula que els nens utilitzaven per dirigir-se als seus pares amb afecte. Podríem traduir-la a la nostra llengua com *papà* o *pare estimat*.

Déu, a través del seu Fill, es revela com un amic fidel que sempre és al nostre costat. Jesús vol tenir una relació personal amb cada un de nosaltres. Espera que li obrim el cor i compartim amb ell tots els nostres dubtes, esperances

i somnis. Jesús ens estima tant, que ha donat la vida per nosaltres: «Ningú no té un amor més gran que el qui dona la vida pels seus amics» (Jn 15,13).

L'amor de Déu sempre trenca els nostres esquemes. Es presenta cada Nadal com un nen que necessita el nostre afecte. Déu, creador de l'univers, es fa petit i demana que el rebem al cor. El profeta Jeremies explica que quan va rebre la crida de Déu, aquest li va preguntar: «Què veus, Jeremies?», i ell li va respondre: «Veig una branca d'ametller» (Jr 1,11).

L'ametller és el primer arbre de la primavera. Quan tot sembla mort, les seves flors anuncien que ve un temps nou. Així és Déu. Quan tot sembla perdut, Ell es manifesta com esperança i vida nova. Només el seu amor pot treure vida d'on hi ha mort.

Déu és tendresa. Encara que nosaltres ens n'allunyem, Ell continuarà estimant-nos. Ell és la llum que ens il·lumina i transforma la vida, elimina les rivalitats i els odis i ens fa propers als més necessitats. Diu el papa Francesc que estem cridats a convertir-nos en la carícia de Déu per a aquells que han oblidat les primeres carícies o que potser mai en la seva vida han rebut un gest d'afecte.

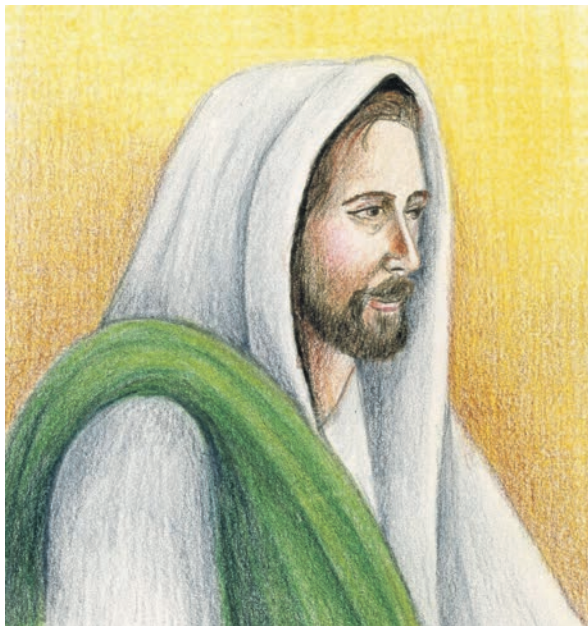
Benvolguts germans i germanes, que Maria, mare de la misericòrdia, ens ajudi durant tota la Pasqua a trobar aquest raig de llum i les llavors de l'amor de Déu en la nostra vida de cada dia. Us desitjo un feliç Diumenge de la Divina Misericòrdia.

COMENTARI DE LA PARAULA

Com pot ser que els deixebles continuïn tenint les portes tancades després d'haver vist Jesús ressuscitat?

Maria Magdalen havia anat al sepulcre «el primer dia de la setmana, de bon matí, quan encara era fosc», mentre que Jesús es presenta als deixebles «essent ja al capvespre d'aquell mateix dia», a punt de començar un nou dia. Jesús ressuscitat, dotat ara d'un cos enterament espiritual, ha passat a través de les portes que els deixebles mantien completament tancades, acció remarcada tant el dia de Pasqua com a l'octava. El tanca-

ment total dels deixebles fou degut a «la por als jueus», por que persisteix vuit dies després, car les portes continuen barrades. Jesús els desitja pau per triplicat, senyal que no en tenien en absolut. Els mostra la marca dels claus a les mans i el costat obert, cosa que es repeteix també tres vegades (v. 20, 25, 27), subratllant així que el cos enterament espiritual del Ressuscitat és el mateix que el que un soldat romà havia travessat amb una llança. El docetisme s'anava introduint perillosament en el si de les comunitats cristianes presentant un Salvador purament espiritual, que tan sols hauria sofert passió en aparença, sense cap mena de compromís amb el pròxim. En la persona de Tomàs, un dels Dotze, Jesús imparteix una lliçó vàlida per a tots els temps: «Porta el teu dit

GLÒRIA MONÉS

aquí i mira les meves mans; porta la teva mà i fica-la en el meu costat, i no siguis incrèdul sinó creient.» Nosaltres, els qui no l'hem vist personalment, podem fer la mateixa experiència que feren ells del Ressuscitat i «arribar a creure que Jesús Messies és el Fill de Déu i perquè, creient, tinguem vida eterna en el seu nom», sempre que no mantinguem tancades les portes i ens obrim a una experiència que depassa del tot la nostra racionalitat. Maria Magdalena no tenia les portes tancades, per això fou la primera que va reconèixer la veu de Jesús ressuscitat quan s'adreçà a ella pel seu nom: «Maria!», en grec, i ella tot girant-se li diu en hebreu: «Rabbônî!, que vol dir: Senyor Mestre!»

JOSEP RIUS-CAMPS

Teòleg i biblista / riuscamps@yahoo.es

CONSULTORI BÍBLIC

PILAR CASALS

Biblista i egiptòloga

Quan visites Jerusalem, el Gòlgota es troba intramurs. Com és possible, si les execucions es feien extramurs?

«Dugueren Jesús a un indret anomenat Gòlgota —que vol dir “lloc de la Calavera”» (Mc 15,21-22).

La mirada sobre el pòsit històric dels diferents textos bíblics va impulsar el desenvolupament de l'arqueologia bíblica, que ha contribuït a il·luminar els escenaris i contextos històrics que emmarquen els diferents relats. Aquesta també ha centrat la cerca a conèixer millor la geografia i la història del segle I, que embolcallen no tan sols la vida de Jesús, sinó també la redacció dels diferents textos del NT.

Els evangelis narren com Jesús va ser crucificat al Gòlgota. Segons la tradició, sobre aquesta roca es troba construïda l'església del Sant Sepulcre. Històricament, se sap que les crucifixions es feien fora dels murs de la ciutat, però si es mira un mapa de l'antiga ciutat de Jerusalem, es pot observar com l'església es troba situada intramurs, en concret entre la segona i la tercera muralles. Tot i que l'estudi arqueològic en àmbit urbà sempre és complicat a causa de la construcció contínua, els investigadors han establert un arc temporal per a la construcció de la segona muralla que aniria del final del període asmo-neu (principis segle I aC) fins al 37 aC, data de referència on es confirma la seva existència. Pel que fa la tercera muralla, l'inici de la seva construcció se situa sota el mandat d'Agripa (41-44 dC), tot i que no s'acabaria fins a la Primera Revolta Jueva (66-70 dC). Segons aquestes datacions, doncs, i tenint en compte que la mort de Jesús ens situa vers l'any 30 dC, es pot constatar que el Gòlgota es trobava extramurs. És més, els estudis arqueològics apunten que aquesta roca identificada per la tradició, és precisament on Jesús va ser crucificat.

PER A CONSULTES:

REDACCIO@CATALUNYACRISTIANA.CAT

Diumenge II de Pasqua

Lectura primera

Ac 4,32-35

Un sol cor i una sola ànima

Lectura dels Fets dels Apòstols:

La multitud dels creients tenia un sol cor i una sola ànima, i ningú d'ells no parlava de les coses que posseïa com si fossin pròpies, sinó que tenien tots els béns en comú. El testimoni que els Apòstols donaven de la resurrecció de Jesucrist el confirmaven amb el poder que tenien d'obrar grans miracles. Tots els creients eren molt ben vistos de la gent. Entre ells no hi havia ningú que visqués en la indigència, perquè tots els qui eren propietaris de terres o d'immobles els venien, dipositaven als peus dels Apòstols el producte de la venda i era distribuït segons les necessitats de cadascú.

Al·leluia

Jn 20,29

*Diu el Senyor: Tomàs, perquè m'has vist has cregut?
Feliços els qui creuran sense haver vist.*

Salm responsorial

117

Enaltiu el Senyor: Que n'és, de bo, perdura eternament el seu amor. Que respongui la casa d'Israel: perdura eternament el seu amor.

R. Enaltiu el Senyor: Que n'és, de bo, perdura eternament el seu amor.

Que respongui la casa d'Aaron: perdura eternament el seu amor. Que responguin els qui veneren el Senyor: perdura eternament el seu amor. *R.*

La dreta del Senyor fa proeses, la dreta del Senyor em glorifica. No moriré, viuré encara per contar les proeses del Senyor. Els càstigs del Senyor han estat severos, però no m'ha abandonat a la mort. *R.*

La pedra que rebutjaven els constructors ara corona l'edifici. És el Senyor qui ho ha fet, i els nostres ulls se'n meravellen. Avui és el dia en què ha obrat el Senyor: alegrem-nos i celebrem-lo. *R.*

Lectura segona

1Jn 5,1-6

Cada fill de Déu és un vencedor del món

Lectura de la primera carta de sant Joan:

Estimats, tothom qui creu que Jesús és el Messies ha nascut de Déu, i no hi ha ningú que estimi el pare sense estimar els fills que han nascut d'ell. Si estimem Déu i complim els seus manaments, no hi ha dubte que estimem els fills de Déu, ja que estimar Déu vol dir guardar els seus manaments. I aquests manaments no són feixucs, perquè cada fill de Déu és un vencedor del món. La nostra fe és la victòria que ja ha vençut el món. Qui venç el món, sinó el qui creu que Jesús és el fill de Déu? Ell, Jesucrist, ha vingut a complir la seva missió per l'aigua i per la sang; no per l'aigua solament, sinó per l'aigua i per la sang, i l'Esperit en dona testimoni, ja que l'Esperit és la veritat.

Evangelí

Jn 20,19-31

Vuit dies més tard, Jesús entrà

Lectura de l'evangelí segons sant Joan:

El vespre d'aquell mateix diumenge, els deixebles eren a casa amb les portes tancades per por dels jueus. Jesús entrà, es posà al mig i els digué: «Pau a vosaltres.» Després els ensenyà les mans i el costat. Els deixebles s'alegraren

de veure el Senyor. Ell els tornà a dir: «Pau a vosaltres. Com el Pare m'ha enviat a mi, també jo us envio a vosaltres.» Llavors alenà damunt d'ells i els digué: «Rebeu l'Esperit Sant. A tots aquells a qui perdonareu els pecats, els quedaran perdons, però mentre no els perdonareu, quedaran sense perdó.» Quan vingué Jesús, Tomàs, el Bessó, un dels dotze, no era allà amb els altres. Ells li digueren: «Hem vist el Senyor.» Ell els contestà: «Si no li veig a les mans la marca dels claus, si no li fico el dit dins la ferida dels claus, i la mà dins el costat, no m'ho creuré pas.» Vuit dies més tard els deixebles eren a casa altra vegada i

Tomàs també hi era. Estant tancades les portes, Jesús entrà, es posà al mig i els digué: «Pau a vosaltres.» Després digué a Tomàs: «Porta el dit aquí i mira'm les mans; porta la mà i posa-me-la dins el costat.» No siguis tan incrèdul. Sigues creient.» Tomàs li respongué: «Senyor meu i Déu meu!» Jesús li diu: «Perquè m'has vist has cregut? Feliços els qui creuran sense haver vist.» Jesús va fer en presència dels deixebles molts altres miracles que no trobareu escrits en aquest llibre. Els que heu llegit aquí han estat escrits perquè cregueu que Jesús és el Messies, el Fill de Déu, i, havent cregut, tingueu vida en el seu nom.

Calendari de la setmana

Lectures de la missa, santoral i altres celebracions

(CICLE LITÚRGIC B; FERIA I)

TEMPS DE PASQUA

(SALTERI: SETMANA 2)

Abril

11. DIUMENGE

Diumenge II de Pasqua, Blanc. Lectures: Fets 4,32-35 / Salm 117 / 1 Joan 5,1-6 / Joan 20,19-31
SANTORAL: Divina Misericòrdia. Estanislau, b. i mr.; Isaac, monjo.

12. DILLUNS

Anunciació del Senyor (S), Blanc. Lectures: Isaïes 7,10-14;8,10 / Salm 39 / Hebreus 10,4-10 / Lluc 1,26-38
SANTORAL: Juli I, p.; Teresa de Jesús dels Andes, rel.; Vísia, vg. i mr.

13. DIMARTS

Fèria, Blanc. Lectures: Fets 4,32-37 / Salm 92 / Joan 3,7-15. O bé: Sant Martí I (ML), Vermell; Sant Hermenegild (ML), Vermell.
SANTORAL: Agatònica, mr.

14. DIMECRES

Fèria, Blanc. Lectures: Fets 5,17-26 / Salm 33 / Joan 3,16-21
SANTORAL: Domnina, vg. i mr.; Lambert, b.; Tiburci, mr.

15. DIJOUS

Fèria, Blanc. Lectures: Fets 5,27-33 / Salm 33 / Joan 3,31-36
SANTORAL: Basilissa i Anastàsia, mr.; Crescent, mr.; Telm, rel.

16. DIVENDRES

Fèria, Blanc. Lectures: Fets 5,34-42 / Salm 26 / Joan 6,1-15.
SANTORAL: Benet-Josep Labre; Engràcia, vg. i mr.; Toribi d'Astorga, b.

17. DISSABTE

Fèria, Blanc. Lectures: Fets 6,1-7 / Salm 32 / Joan 6,16-21
SANTORAL: Anicet, p. i mr.; Caterina Tekakwitha, vg.; Elies, Pau i Isidor, monjo i mr.

El Sant 12 ABRIL

Sant Juli I

Els Arxius Vaticans són uns dels més importants i amb més documentació del món. Encara que els documents més antics que conserva són del segle VIII, es considera que va ser fundat força abans pel papa sant Juli I (segle III – 352).

Aquest Pontífex va arribar a la Seu de Pere l'any 337. Llavors ja feia temps que s'havien acabat les persecucions, però creixien les divisions internes de l'Església. Un problema creixent que va haver d'afrontar va ser el de les heretgies, sobretot l'arrianisme, que negava la divinitat de Jesucrist. En paral·lel, es va ocupar de construir diverses esglésies a Roma i d'aclarir dubtes sobre la data de celebració d'algunes festes. Però Juli I és conegut sobretot per ser el primer Papa que va ordenar que es conservessin tots els documents oficials de l'Església de Roma, perquè l'organització s'anava fent cada vegada més complexa. Per això és considerat el fundador dels Arxius Vaticans.

La cinquantena pasqual

CONSOL MUÑOZ
Superiora general de les
Franciscanes Missioneres

Per a nosaltres, els cristians, la Pasqua de Resurrecció és la gran festa de les festes cristianes. Els cinquanta dies pasquals, que van des de la Pasqua de Resurrecció a la Pasqua de la vinguda de l'Esperit Sant, els hem de celebrar com un únic dia festiu, com els anomena sant Atanasi (s. III – IV): «Un gran diumenge.» També Màxim de Torí (s. V) té un text preciós en què afirma que la cinquantena és una festa contínua, com si tots els dies fossin diumenge.

Tenim el testimoni del pare de l'Església Tertul·lià (s. II – III), que en un llibre sobre el baptisme s'expressa així: «Nosaltres, emperò, tal com ho tenim per tradició, el diumenge de Resurrecció ens abstenim no només d'agenollar-nos, sinó que també evitem qualsevol gest i exercici d'angoixa o temor, i fins diferim els nostres negocis, per tal de no donar lloc al diable. Fem el mateix també per Pentecosta, que es distingeix per la mateixa solemnitat de l'Alegria.»

Sant Agustí (s. IV – V) diverses vegades glossa el dia de la festa de Pentecosta, i també manté el sentit dels cinquanta dies, en què diu que es canta l'*Al·leluia* i no es prega agenollat.

Pel que fa a la data en què se celebra la Pasqua de Resurrecció, sabem que el primer Concili de Nicea (any 325) va establir la data de Pasqua, el diumenge després de la primera lluna plena de la primavera, i fins avui la continuem celebrant aquest dia. Això ho podem relacionar quan resem el Salm 80, on

el poble d'Israel celebra la seva festa anomenada de les Cabanes:

«Celebreu Déu, la nostra força, aclameu el Déu de Jacob. Entoneu càntics tocant els tambors, les arpes sonores i les cítares. Toqueu els corns per la lluna nova i per la lluna plena, anunciant la gran festa.»

El nostre calendari romà actual ens diu que «els cinquanta dies que van des del diumenge de Resurrecció fins al diumenge de Pentecosta han de ser celebrats amb alegria i exultació com si es tractés d'un sol i únic dia festiu, més encara, com "un gran diumenge". Aquests són els dies en què principalment es canta l'*"Al·leluia"*. Els vuit primers dies del temps pasqual constitueixen l'Octava de Pasqua, i se celebren com a solemnitats del Senyor.»

Amb tot això veiem que l'Església continua convidant a viure i celebrar aquesta cinquantena pasqual, com un veritable temps de festa i alegria.

Xerrada de Margarita Bofarull sobre l'eutanàsia

MARTA FALGUERA

Margarita Bofarull, metgessa, religiosa, presidenta de l'Institut Borja de Bioètica, membre l'Acadèmia Pontifícia per a la Vida i professora de la Facultat de Teologia de Catalunya, va oferir una xerrada sobre l'eutanàsia al monestir de Sant Cugat, en el marc dels dijous de formació per a adults de la parròquia Sant Pere d'Octavià.

Bofarull va aclarir molts conceptes relacionats amb la mort i va lamentar la forma com s'ha aprovat la llei al Congrés, ja que «ha prosperat sense que hi hagi hagut cap debat ni parlamentari ni social sobre la mort» i va criticar que la comissió de treball no hagués tingut en compte l'informe del Comitè de Bioètica d'Espanya, contrari a la despenalització. I va alertar del perill de desprotecció de les persones més vulnerables, «aquells que la societat descarta o aquells que senten que són una càrrega per a les seves famílies».

Segons Margarita Bofarull, la mort encara és un tabú en la societat: «Ens estem acostumant a escoltar xifres de morts, però no hi ha un diàleg social sobre la mort; i la mort ens interroga a tots sobre el sentit de la vida.» Bofa-

rull va comentar que, en el marc d'aquest buit de diàleg, existeix molta confusió sobre el significat de l'eutanàsia i «moltes persones quan diuen "vull l'eutanàsia", en realitat, demanen no patir, tenir una bona mort. I això és possible amb altres opcions, com la sedació pal·liativa». Va lamentar que a l'Estat espanyol encara no les tenim garantides.

En aquest sentit, va destacar que a Espanya s'ha calculat que en un any, abans de la pandèmia, havien mort 80.000 persones sense rebre les cures pal·liatives que necessitaven.

Bofarull va explicar com les cures pal·liatives ajuden a evitar el patiment dels malalts i contribueixen a donar-los una bona mort, un bon final. Per això, va insistir en la necessitat de formació, tant de la societat com dels futurs professionals de la salut en els temes relacionats amb el final de la vida i els pal·liatius.

Margarita Bofarull va concloure recordant un dels aspectes més importants i necessaris, en el món actual, de la vida cristiana, com és el fet que la vida, a més de ser un bé individual, també és un bé comunitari i va assegurar que «si vivim en autèntica comunitat, hi haurà menys peticions d'eutanàsia».

EL CONSULTORI

PREGUNTES I RESPOSTES SOBRE DOCTRINA I MORAL
pel Dr. Joan Antoni Mateo

Pasqua, malgrat tot...

Continua vigent la suspensió del precepte dominical i de festes? Quin aforament està permès a les esglésies?

Recullo algunes preguntes que rebo aquests dies de Setmana Santa i Pasqua. És cert que aquest any tampoc no podrem tenir una Setmana Santa tot l'exuberant que voldríem, però és molt millor que l'any passat, quan tots estàvem tancats a casa. Hem fet un pas endavant i n'hem de donar gràcies a Déu. Mai no m'ha agradat considerar que només acudim a missa moguts per la llei del precepte. Ens ha de moure la fe i l'amor a Déu. De fet, avui, aquest tema preocupa ben pocs. Efectivament, la llei està encara suspesa a molts indrets. Però ens hem de preguntar què ens impedeix assistir presencialment a les nostres celebracions. Persones amb factors de risc (edat, malalties...) ho tenen perfectament justificat. I les segueixen pels mitjans de comunicació social amb gran profit. Ara bé, persones que van a treballar, al supermercat, viatgen... penso que deixar d'assistir a la missa presencial té molt poca justificació objectiva. Als nostres temples, per aquestes dates, hi ha un aforament del trenta per cent; donades les circumstàncies de participació a les celebracions, és una xifra ben generosa per participar-hi amb tota seguretat amb les mesures pertinents. Jo diria que, fins i tot, són els indrets més segurs. Si Déu vol, l'any vinent la Setmana Santa, com tot, estarà més normalitzada. Un exemple clar és Israel. Però el fet que no puguem fer processons no fa en absolut la Pasqua trista. El camí de mort i resurrecció del Senyor sempre és font de vida i alegria. La Pasqua és la darrera paraula de Déu sobre la història humana quan el bé i la vida triomfen sobre el mal i la mort. I nosaltres, per la fe i la caritat esperem incorporar-nos a aquesta victòria. Amunt els cors! Alegrem-nos! Joiosa Pasqua de Resurrecció!

PER ENVIAR CONSULTES AL DR. MATEO:
elconsultori@hotmail.com
Ap. de correus 121-25620 Tremp (Lleida).

Postals des d'Andalusia

Orientacions per viure la primavera

La pandèmia ens ha sumit, crec que a tots, en un difícil túnel, amb fortes fumarades, com si encara circulessin trens de vapor. Els andalusos, en bona part, sobretot als pobles, han optat per les sortides i les estades al camp, a la «caseta del camp», convertida en refugi familiar. Ara, al camp, tot és flor i esplendor. I fa goig apropar-se a la naturalesa, als camps sembrats de blat i a les primeres tiges dels gira-sols. El camp ens convida a la contemplació, al passeig tranquil, al silenci reconfortant. I, sobretot, el camp ens ofereix horitzons llunyans i propers, firmaments per al dia i per a la nit. De sobte, i des del camp, se m'han ocorregut unes notes senzilles per a les nostres vides, potser a tomb de la primavera, potser amb l'ànim de millorar i de millorar-nos.

- Contempla el cel blau com a paisatge llunyà per encendre somnis i crear projectes.
- Gaudeix de la natura en tota la seva bellesa, aprèn les seves lleis: esperar la llavor, acollir-la, convertir-la en tija nova perquè ofereixi fruits abundants.
- Exerceix, si és possible, un nou ministeri del qual es comença a parlar en els àmbits pastorals: el «ministeri de l'escolta».
- Crec que el papa Francesc ens ha dit que «el somriure és el primer pas per a la pau». No perdem mai el somriure de Déu.
- «Ressuscitem» constantment tres equipatges meravellosos: les il·lusions, els ideals i els valors.
- I, finalment, recorda el proverbi famós: «Ningú no és savi si no dialoga amb el seu cor.»

ANTONIO GIL
Sacerdot i periodista

Cartes

Sagraris abandonats

Recordant Manuel González, bisbe de Màlaga, ja canonitzat, i conegut com l'apòstol dels Sagraris abandonats, acabo de llegir unes paraules seves. Deia: «Permeteu-me que invoqui la vostra atenció i cooperació a favor del més abandonat dels pobres: el Santíssim Sagrament. Us demano una almoïna d'estimació per a Jesús Sagramentat.» Ara ja és sant aquell que no va separar mai l'Eucaristia del servei als exclosos.

Com en són, de vigents, les seves paraules. Hi continua havent Sagraris abandonats o, almenys, llargues hores sense que ningú no els vetlli. Es tracta d'una almoïna d'estimació en forma de temps. El dia és llarg. Segur que podem trobar una estona, quinze minuts, mitja hora, potser una, per acompanyar el Senyor al Sagrari. Ànim! Jesús, sempre pacient, ens espera.

JUAN J. RIBAS
Barcelona

Menyspreu per la vida

Vivim una degradació ètica i moral en la societat, i això es comprova quan veiem actuar els governants, excepte honroses excepcions, que prescindeixen de la Constitució i de buscar el bé comú.

Una de les mancances és el menyspreu per la vida humana i la dignitat de l'ésser humà. Es con-

firma amb la llei de l'avortament i ara amb la de l'eutanàsia que, en lloc d'ajudar amb cures pal·liatives per alleujar el patiment, les volen eliminar, sense escoltar el Comitè d'Ètica ni el Col·legi de Metges, que no ho aproven.

L'Article 15 del 2n cap. de la Constitució diu que «tothom té dret a la vida... física i moral» i que «queda abolida la pena de mort». I aquesta llei fa tot el contrari. És constitucional?

A més, falta a la veritat perquè disposa que consti com a «mort natural». Es pot mentir en les lleis? Era un tema urgent?

Quan l'home s'oblida de l'Ésser Suprem, que ens ho dona tot, s'erigeix en l'amo de la vida de tots.

M. ANTÒNIA GARCÍA MARTÍNEZ
Barcelona

Un profund problema d'educació

El fracàs, en els casos en què s'ha produït incitació directa a la violència, és que en aquests supòsits s'oblida el valor de les paraules i s'obliden les conseqüències d'alimentar l'odi.

Tots els discursos d'odi, siguin o no una incitació directa a la violència, tenen molt en comú: es tracta d'un nihilisme que recull les velles ideologies xenòfobes i racistes. Senzillament nihilisme. El dret, per ell mateix, no pot frenar aquesta malaltia. És un problema d'educació, en el seu sentit més profund.

SUSO DO MADRID
La Corunya

Podeu enviar les cartes a:

redaccio@catalunyacristiana.cat

Amb l'elaboració artesanal de cervesa i xocolata, Ramon Melgosa i Belén Jürschik donen feina a persones amb diferents capacitats

«A partir de la imatge evangèlica del sembrador ens vam decidir pels col·lectius més fràgils»

EDUARD BRUFAU
Cervera

El matrimoni format per Ramon Melgosa i Belén Jürschik són l'ànima de la Fundació Casa Dalmases, juntament amb el seus fills Ignasi i Clara. Al nucli antic de Cervera, entre les parets centenàries d'aquesta antiga casa noble, elaboren cervesa, xocolata i altres productes de manera totalment artesanal donant feina a persones amb diferents graus de capacitat. Compromesa amb el territori i la cultura, la família Melgosa Jürschik no amaga la inspiració cristiana d'aquesta iniciativa solidària.

Què us va motivar a arriscar i començar aquesta iniciativa?

El naixement de la Fundació Casa Dalmases s'emmarca en la crisi econòmica del 2008 que actualment persisteix en forma d'estat pandèmic: atur, retallades, rescats, desnonaments... Amagar-se d'aquestes realitats és una temptació i alhora un bon termòmetre del grau de deshumanització que tenim.

En aquesta mirada punyent del nostre entorn ens apareixia, de forma persistent, el paper que se'ns demanava a nosaltres, amb tot un aiguabarreig de sentiments. Perquè abandonar el rol d'espectador rondinaire sempre fa respecte. D'una banda, ens apareixia la projecció gran i fosca de l'ombra del fracàs, ben il·luminada per la mandra. De l'altra, ens cremava amb força la guspira de la responsabilitat, d'allò que podíem fer en la transformació cap a un millor viure.

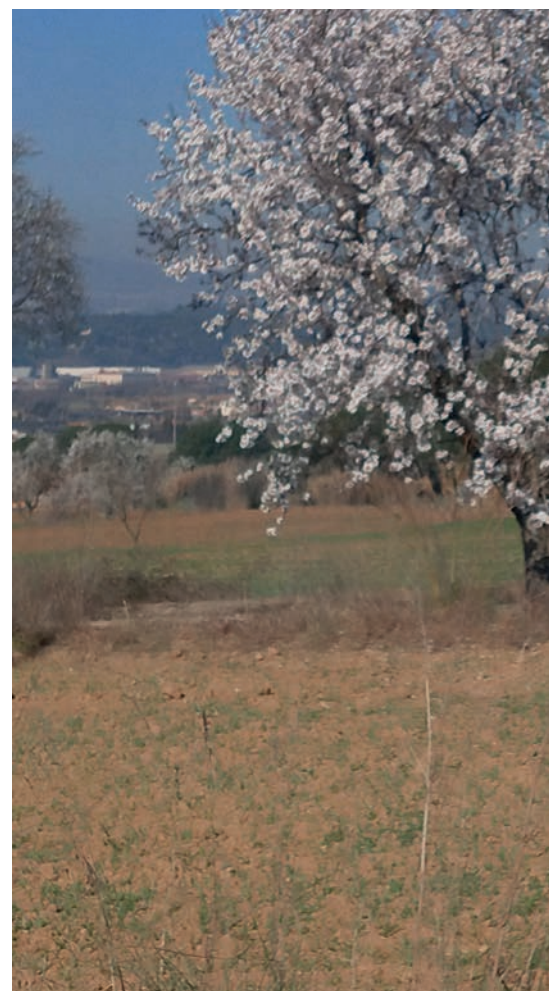
Transitar de la utopia de les bones intencions cap a la concreció de les accions va ser un itinerari en què ha estat clau compartir somnis amb d'altres. Tot un exercici coral d'aventurar-se a imaginar i repensar un «nou temps i una terra nova». Amb la imatge evangèlica de la confiança del sembrador va prendre forma la idea de fundar una entitat social que cerqués crear ocupació, co-

mençant per aquells col·lectius més fràgils, tot fent-nos com ells.

Com hi ha influït la vostra fe cristiana?

Abans de constituir la fundació podíem considerar-nos militants d'un cristianisme proper al del jove ric, aquell que ja va haver d'experimentar que «la diferència entre deixar-ho tot i deixar-ho quasi bé tot és infinita». Ens identificàvem amb un cristianisme més ambiental, de buscar consolacions i seguir preceptes... però força inexpert a l'hora de viure i comprendre el significat de Divendres Sant: la humanitat trencada que crida a mobilitzar-se per una justícia superior i a oblidar-se d'un mateix per seguir el Crist, que ho dona tot per amor a la Creu.

Per arribar a aquesta conclusió, va ser important el testimoni de persones que ens van fer redescobrir on és Jesús avui. Gent que eren tot experiència, tot donació, sense xarxes salvavides. Persones d'una radicalitat de vida construïda als marges, amb un activisme de carrer, que cridava a socórrer la humanitat trencada. I fer-ho no només per justícia social, com una protesta, no només com a autorealització, o per

«Les finalitats que sostenen la Fundació són tres pilars fonamentals: territori-art-economia social»

Al llarg d'aquest temps a la Casa Dalmases hem fet exposicions, concerts, obres de teatre, presentacions de llibres, cinema, videoclips... però la iniciativa més rellevant potser ha estat el centre expositiu Art Singular. La Fundació Josep Santacreu de Guissona va crear el concepte artístic «Art singular», que sorgeix d'explorar la creació artística que realitzen persones amb diversitat funcional. Aquesta fundació va crear un centre expositiu a la Casa Dalmases en què han exposat artistes de diferents entitats com ara l'Associació Alba, les fundacions Empans, Estany, Estigmia, la Fageda... Els seus artistes exposaven juntament amb artistes consagrats en els circuits internacionals.

Finalment, com a tercer eix essencial tenim la promoció de l'economia social, amb un clar desig de recuperar una economia al servei de les persones. Així, els nostres estatuts estableixen com a objectiu de l'entitat «la millora de la qualitat de vida de persones amb discapacitat intel·lectual, malaltia mental, i/o qualsevol altra discapacitat, persones amb risc d'exclusió social, especialment joves o d'edat adulta, i preferentment de la comarca de la Segarra, a través de la seva inserció social i laboral».

L'economia social que vosaltres apliqueu —al centre la persona i no pas el benefici econòmic—, és possible exportar-la al conjunt de la societat?

Sovint a les persones se'ns fa complicat entendre aquest món econòmic global, que pateix una deriva amb gran quantitat de patiment i d'injustícia, i que sembla que

exercir de «bona gent», sinó com a resposta valenta al pànic de la Creu. Aquesta cosmovisió cristiana va forjar en nosaltres el risc d'acceptar de perdre, perquè en cristià perdre és l'única manera de guanyar. Vam fer el pas amb confiança, perquè alguna cosa nasqués més enllà de la nostra capacitat racional de comprensió.

Quins són els eixos vertebradors de la Fundació Casa Dalmases?

A l'hora d'establir les finalitats que sostenien la Fundació, vam pensar en tres pilars fonamentals que es resumeixen en el trinomi territori-art-economia social. Quant al territori, percebíem amb força claredat que la Catalunya buidada també existeix. Nosaltres hem anat a raure a la Segarra, comarca formada per una vuitantena de pobles, quasi tots ells en regressió. Menys Guissona i voltants, que creix, i Cervera, que roman estable, tota la resta pateix despoblació.

Quan les persones marxen dels seus orígens, segurament hi ha alguna anomalia que cal atendre, ja sigui externa en comparació amb altres territoris més atractius, o in-

terna amb dèficits estructurals que no permeten establir l'activitat. En aquest buit vam escoltar la crida. Ara bé, abans de transformar i millorar res, primer cal estimar-s'ho. I per estimar primer cal conèixer. Així doncs, aquests van ser els «deures» que ens vam posar a la motxilla a fi de «contribuir a la creació d'attractius per al territori, i fent-ho, millorar la nostra autoestima».

I pel que fa a la cultura?

**CERTIFICATS MÈDICS
CARNET DE CONDUIR
NÀUTICA I ARMES**

**CENTRE MÈDIC
PLAÇA MOLINA**

DR. RAFAEL SOLANAS ANGLADA

- COTXE, MOTO I CICLOMOTOR
- PSICOTÈCNICS
- LLICÈNCIA D'ARMES
- LABORALS I ESCOLARS
- NÀUTICA

LABORABLES

De 10 a 13 h i de 16 a 20 h

Les persones que es presentin amb un exemplar de Catalunya Cristiana tindran un descompte de 10 euros

www.centromedicoplazamolina.es

INFORMEU-VOS-EN:

Tel. 932 188 826

Mòbil: 639 474 741

c/ Balmes, 281, entr. 2n
08006 Barcelona

forma part de l'inevitable. Més enllà de les doctrines, aventurar-se a crear una nova economia que estableix la seva raó de ser en les persones, i preferentment en els col·lectius més fràgils, més que una provocació per al sistema, ens sembla que és una urgència social.

En aquests temps espiritualment tan anèmics, i eclesialment tan desvalguts, almenys a Occident, això sembla una quimera. Però tot depèn de nosaltres. Tal com ho veiem, recuperar la vida, amb una economia compromesa amb i per a les persones, és entendre que no es pot servir Déu i el diner. Percebem amb força claredat que amb la col·laboració de tothom ho podem fer possible, com a productors, però sobretot, com a clients-consumidors. És la força màgica del petit!

Quins productes elaboreu i on es poden adquirir?

El primer obrador que vam posar en marxa, va ser el de la cervesa artesana. Vam començar amb la intuïció d'observar el territori, veure allò que ens dona i treballar per transformar-ne els fruits i obtenir el millor producte possible; i fent-ho, dignificar les nostres vides. La Segarra és terra de secà, de conreus de cereal. Del que ens dona aquesta terra va sorgir l'oportunitat de fer cervesa artesana, on l'ordi és un dels ingredients principals. Actualment

produïm regularment cinc tipus de cervesa diferent a la qual afegim diferents edicions especials.

Posteriorment, va arribar el projecte de la xocolata, provinent d'un obrador que es quedava sense relleu generacional. Elaborem tot tipus de productes derivats del cacau, que complementem amb torrons i dolços especialment pensats per celebrar les festes nadalenques. Els productes i els punts de venda on adquirir-los mirem d'anar-los actualitzant al web casadalmases.org, tot i que també servim comandes en línia que ens arriben per correu elec-

«Una nova economia centrada en les persones, i en els col·lectius més fràgils, ens sembla una urgència social»

trònic, o per qualsevol dels canals de distribució que tenim oberts.

Heu constatat dificultats durant aquests anys?

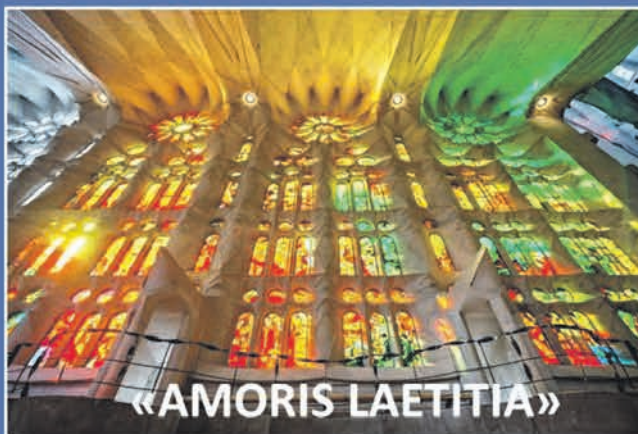
No han estat fàcils. El productes que elaborem, amb els quals ens financem, són molt artesans, amb un treball acurat que estableix rendiments baixos en comparació amb els grans centres de producció; així i tot, ens permet cuidar cada unitat pensant en el client final i imaginar com podrà gaudir-lo. La nostra dificultat és alhora el nostre gran valor. D'altra banda, ha estat meravellós constatar la generositat de tantes persones que s'han apropat per animar-nos i ajudar-nos.

Enguany, amb la crisi del Covid, podríem dir que ha estat especialment dur, com per a tothom. A la Casa Dalmases vam decidir no fer acomiadaments, ni ERT, ni ERO... (quan s'està tocant fons es fa difícil demanar més sacrificis). Va ser una decisió arriscada, sobretot a nivell econòmic, ja que ha caigut tota la restauració i per tant, la major part de les vendes que ens sostenien. No caure del tot ha requerit un esforç superior per reinventar-se amb campanyes com la de l'Ou amic, la venda en línia, els tasts virtuals, el llançament de nous productes... Sempre pensem que mentre tingui sentit que existim, continuaran arribant les energies que ens facin persistir.

Quins reptes de futur us plantegeu ara mateix?

En un temps tan incert són difícils les trajectòries rectes. Així i tot, la nostra intenció és seguir oferint ocupació i acollint més persones que ho necessitin, aprofitant les activitats que ja duem a terme o creant-ne de noves. A curt termini, enguany ens agradaria molt iniciar un projecte d'horta on conrear llúpul, un dels components de la cervesa, i que pot ser una bona activitat complementària, tant pel que fa a l'ocupació que generaria com pel producte que n'obtidríem.

Finalment, voldríem també avançar més en responsabilitat social i aprofundir en el compromís amb uns principis ètics de funcionament en totes les relacions de la nostra activitat. Hem de seguir creixent i aprenent al costat de tanta gent que, amb les seves petites opcions de cada dia, ajuda a ser motor de canvi per construir un món més just, més sostenible, més equilibrat i més bonic.

5

EL TREBALL influeix molt en la vida familiar

Sovint el treball dels pares és concebut com quelcom necessari per a assegurar l'habitatge i el descans dels membres de la família, i no tenim prou en compte que el treball també és necessari per a la realització personal com a éssers humans. El treball dignifica l'home i la dona.

Francesc s'ha referit al sentit del treball humà en l'encíclica *Laudato Si'* (LS), sobre la cura de la casa comuna. En efecte, ha escrit:

«Quan, en l'ésser humà, la capacitat de contemplar i de respectar no és valorada, es creen les condicions perquè el sentit del treball no sigui degudament comprès.

Convé recordar sempre que els homes i les dones tenen la capacitat de millorar tot allò que tenen, i de fomentar el seu progrés moral i el seu desenvolupament espiritual. El treball hauria de ser l'àmbit d'aquest múltiple desenvolupament personal, en què es posen en joc moltes dimensions de la vida: la creativitat, la projecció del futur, el desenvolupament de les pròpies capacitats, l'exercici dels valors, la comunicació amb els altres, una actitud d'adoració al Senyor» (LS, 127).

Ara, en referir-se al **treball**, Francesc ha insistit en la mateixa idea, bo i recordant que la Bíblia presenta el pare de família com un treballador que, amb l'obra de les seves mans, assegura el benestar físic i la tranquil·litat de la família.

«Al començament del Salm 128, el pare és presentat com un treballador que amb l'obra de les seves mans pot sostenir el benestar físic i la tranquil·litat de la seva família: "Menjaràs del fruit del teu treball, seràs feliç i tindràs sort" (Salm 128,2).

De les primeres pàgines de la Bíblia, en podem deduir que el treball és una part essencial de la dignitat humana; allà també podem llegir-hi que **"Déu va prendre l'home i el va posar al jardí de l'Edèn, perquè el conreés i el guardés" (Gènesi 2).**

L'home és presentat com un treballador que conrea la terra, aprofita les energies de la natura i produeix «el pa que necessita per a la seva alimentació» (*Salm* 127), a més de tenir cura i desenvolupar els dons i talents que ha rebut de Déu» (AL 23).

Si això és així, és normal que, en aquesta exhortació apostòlica, Francesc hagi recordat que el treball del pare i de la mare fa possible el desenvolupament de la societat, començant pel manteniment, l'estabilitat i la fecunditat de la pròpia llar familiar.

«El llibre dels Proverbis també presenta la tasca de la mare de família; el seu treball és descrit en totes les seves particularitats quotidianes, suscitant la lloança de l'espòs i dels fills (cf. *Proverbis* 31,10-31).

L'apòstol Pau es mostrava orgullós d'haver viscut sense ser un pes per als altres, perquè va treballar amb les seves mans i així es va assegurar el propi sosteniment (cf. *Fets* 18; *1Corintis* 4,12;9,12). Tan convençut estava Pau de la necessitat del treball per assegurar el propi sosteniment, que va establir una fèrria norma per a totes les seves comunitats: **“Qui no vulgui treballar, que no mengi”** (*2Tessalonicencs* 3,10)» (AL 24).

Per això, Francesc ha lamentat l'atur i la precarietat laboral amb les seves múltiples conseqüències, com també la situació en què molts països es troben a causa de la manca d'oportunitats laborals.

«Dit això, es comprèn el sofriment causat per la desocupació i la precarietat laboral, com es reflecteix en el llibret de Rut, en la paràbola de Jesús relativa als treballadors ociosos a la plaça del poble (cf. *Mateu* 20,1-16), i en la seva experiència personal en trobar-se amb gent necessitada i amb famolencs. **És lamentable que encara avui aquestes realitats es mantinguin presents en molts països,** en els quals la manca d'oportunitats laborals afecta la serenitat de la vida familiar» (AL 25).

Francesc també ha fixat la mirada en la degeneració social causada pels pecats de la humanitat; per exemple, quan els éssers humans es comporten com a tirans en l'ús de la natura, devastant-la brutalment amb finalitats egoistes i provocant la desertificació del planeta i els desequilibris econòmics i socials.

- Has viscut de prop el sofriment d'una família a causa de la manca de treball estable? Com hi has reaccionat?
- Creus que les actuals condicions socials permeten conjugar la vida laboral i la vida familiar amb la plenitud de la qual parla el papa Francesc? Què pots fer per aconseguir-ho?

© Jorge Sierra/WWF-Spain

Si no es redueixen els gasos d'efecte hivernacle, la Mediterrània es pot escalfar fins a 2,2 graus d'aquí al 2040.

ACTUALITATS CIENTÍFIQUES

El canvi climàtic afecta d'una manera particular la conca del Mediterrani

FRANCESC NICOLAU
Professor emèrit de la Facultat
de Filosofia de Catalunya

M'he trobat amb un article que parla del que està passant a l'entorn d'aquest nostre mar del sud d'Europa. Es tracta de les conclusions que un grup de vuitanta científics han tret de l'estudi que emprengueren el 2015 sobre l'estat de la conca mediterrània. I, com us podeu imaginar, no he resistit a la temptació de fer-vos-en un resum. El tema és molt seriós. Aquests estudiosos són de la xarxa anomenada Experts del Mediterrani sobre el Clima (MedECC). El resultat de les seves recerques és que s'ha d'afirmar que, si no hi ha una reducció dels gasos d'efecte hivernacle, la Mediterrània es pot escalfar fins a 2,2 graus d'aquí al 2040. I és que, com diu Wolfgang Cramer, director científic de l'Institut Mediterrani de Biodiversitat i Ecologia, cal tenir present que «l'impacte és més dur a la conca mediterrània que en altres parts del món». I què comporta aquest augment de temperatura?

Que el nivell del mar anirà cap amunt en un ritme tal que, si no s'hi posa fre, el nivell podria augmentar en un metre el 2100, cosa que afectaria sobretot les poblacions africanes, és a dir, uns 37 milions de persones. Però és a tot l'entorn que hi hauria conseqüències notables:

acidificació més gran de l'aigua del mar, minva d'oxigen per als animals marins (la reducció de peixos seria d'un 20-30%), a més de la introducció d'espècies depredadores, com el peix lleó, a causa de l'escalfament (hi ha la possibilitat d'unes 700 espècies invasores procedents de climes més càlids, bàsicament del mar Roig). I també cal afegir que l'escalfament originaria més sequeres a moltes regions. També es diu que la cadena de conseqüències arribaria fins a la salut humana: més malalties a causa de la calor (que afectaria sobretot la gent gran, les criatures i els més pobres), amb més afecions respiratòries i cardíaques, i, a causa de l'escassetat d'aigua que sobrevindria, altres patologies que farien els seus estralls.

Què hi hem de dir, nosaltres? Jo crec que ho hem de tenir present. Hem de fer cas del que ens diuen els que hi entenen i aportar el nostre granet de sorra per fer ambient per tal que els governants vagin prenent consciència del que cal fer per minvar els gasos contaminants i altres coses.

**FRA VALENTÍ SERRA
DE MANRESA**
Arxiver dels Caputxins

TRADICIONS REMEIERES

Les propietats aperitives del vermut

El vermut és un licor aperitiu, fet amb vi blanc de molt poc grau aromatitzat amb manats de donzell florit (llat., *Artemisia absinthium*; cast., *ajenjo*) juntament amb altres herbes (orenga, tarongina, marduix, timó, camamilla), arrels (angèlica i genciana), algunes espècies (nou moscada, pebre, celiandre) i, també, escorces amargues i tòniques (pela de taronja amarga, canyella i quina), escorces que contribueixen a enfosquir-ne el color i li donen un tast amarg. En alguns casos cal afegir-hi, encara, una part d'alcohol i caramel cremat per aconseguir el color del vermut negre.

El terme ve del germànic *wermuth*, que és el nom que els alemanys empren per referir-se al donzell. Fou durant el segle XVI que uns monjos alemanys posaren a macerar dins de vi blanc, jove i sense massa graduació, algunes branques de donzell; d'aquesta maceració en sortí un vi que aplicaven per guarir els dolors estomacals i que ells anomenaren *wermutwein*, és a dir, vi de donzell.

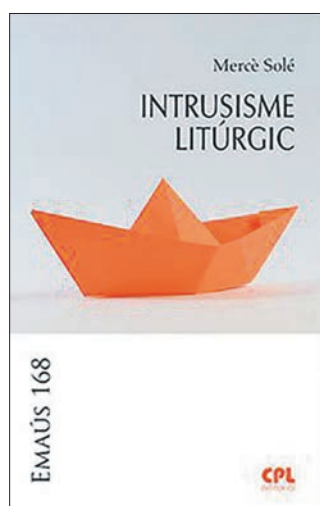
Des d'èpoques molt llunyanes, hom ha posat a macerar herbes oloroses i amargues dins del vi. Entorn de l'any 1000 aC, Hipòcrates ja va inventar una mena de xarop medicinal fet de vi infusionat amb herbes que, alguns, el consideren l'antecessor del

vermut. Des del segle dinovè, el vermut —tant el que es fa a Catalunya, especialment l'elaborat a la població de Reus, com també el macerat a Itàlia— ha esdevingut la beguda aperitiva per excel·lència, atès el seu gust dolç i consistent, però d'escassa graduació.

Hi ha vermuts que contenen la combinació d'una trentena d'herbes, flors i arrels que es maceren en gerros de fang, amb un tros de canyella, que endolceix la potència del donzell, i, així, s'assoleix un equilibri perfecte entre l'amargor i la dolçor que el fan especialment atractiu al paladar, amb tocs de farigola i romaní. El millor vermut de caràcter tradicional se sol fer amb raïm macabeu blanc, enfosquit amb nous verdes i, a més del donzell, romaní i farigola, cal afegir a la maceració: genciana, flor de saüc i de pericó i, sobretot, posar-hi l'escorça de cítrics com ara, la llimona i el taronger amarg. Un vas de vermut amb olives confitades no té comparació eficient, i és molt escaient de prendre'l abans de menjar una bona cassolada d'arròs sec de peix, o bé d'un garri tendre —o porcella— rostit al forn. A l'article vinent us parlaré, si Déu vol, de les propietats remeieres i gastronòmiques del ceballot. Com sempre, us desitjo Pau i Bé!

El donzell florit és una de les herbes que es fan servir per elaborar el vermut.

MERCÈ SOLÉ

Intrusisme litúrgic
CPL, 2021, 187 pàg.

Recull d'articles que l'autora ha publicat a la revista *Catalunya Cristiana* des del març del 2014. Hi podreu trobar reflexions i explicacions de la litúrgia i de la vida cristiana, arrelades en els desafiaments que el nostre món ens planteja. També hi trobareu unes quantes coses que va bé saber per viure amb més profunditat i riquesa les nostres celebracions.

**M. CRISTINA INOGÉS
FERNANDO CORDERO**

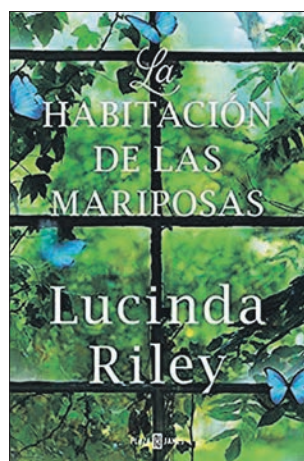
Dios anda entre puntos y comas
PPC, 2021, 239 pàg.

Un llibre que ens interpel·la, a través dels signes ortogràfics, sobre la nostra comunicació amb Déu i amb els nostres germans. Una comunicació que, gràcies a la simbologia del signe, descobrim pautada amb matisos, silencis, murmuris i, fins i tot, amb alguna pujada de to.

LUIS ÁNGEL MONTES PERAL

Cristo ha resucitado
San Pablo, 2021, 229 pàg.

La història de Jesús culmina en els esdeveniments de la Pasqua però, qui va ser i qui és Jesús? Qui són els seus deixebles? Per trobar respostes hem de seguir el seu camí redemptor en la mort, en la sepultura, el descobriment de la tomba buida, l'anunci de la Resurrecció i les aparicions del Ressuscitat en el relat de sant Marc.

LUCINDA RILEY

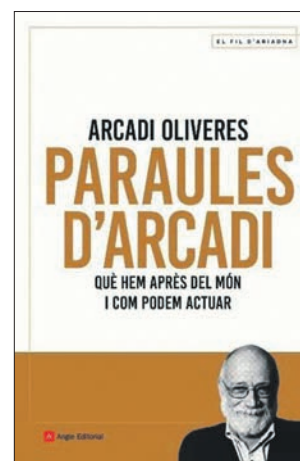
La habitación de las mariposas
Plaza & Janés, 2020, 540 pàg.

Posy Montague farà setanta anys. Encara viu a la casa familiar, Admiral House, on es va criar caçant papallones amb el seu pare i on va pujar els seus fills. La casa, però, cau a trossos i és conscient que ha arribat el moment de vendre-la. Aleshores reapareix Freddie, el seu primer amor, que li va trencar el cor.

TATIANA TÎBULEAC

El jardín de vidrio
Editorial Les Hores, 2021, 300 pàg.

La petita Lastocika és adoptada per una dona soltera i ambiciosa, que sembla voler oferir-li un futur pròsper. La protagonista haurà de donar un cop de mà a la mare adoptiva per contribuir a la font principal d'ingressos d'aquella nova llar. La novel·la, explicada per la nena ja adulta, s'endinsa en els records de la seva infantesa. Premi de la Literatura de la UE 2019.

ARCADI OLIVERES

Paraules d'Arcadi
Angle Editorial, 2021, 300 pàg.

Fent memòria de les seves lluites i de la seva vida, Arcadi Oliveres repassa els conceptes que han guiat el seu posicionament: democràcia, refugiats i migracions, capitalisme, canvi climàtic, antiarmamentisme, cultura de la pau... L'Arcadi ens adverteix: estem obligats a l'esperança perquè l'esperança és l'únic motor per a l'acció.

CRÍTICA DE CINEMA

MERCÈ LAJARA

Doctora en Bioètica i professora de Biologia en un institut públic

La responsabilitat és un deure

En temps de pandèmia, amb poques novetats cinematogràfiques, és un recurs interessant recuperar films amb qüestions d'actualitat. Un d'ells és la preqüela *El origen del planeta de los simios* (2011) amb molts reconeixements pels seus efectes visuals. La ciència-ficció obre la ment de l'espectador a la reflexió. Aquest gènere, en el seu estat més pur, sempre té com a rerefons una pregunta: què passaria si...? En el film que ens ocupa es podria acabar: ...un virus creat en un laboratori se'ls escapés de les mans a uns investigadors? Certament, l'argument és totalment irreal. Aquest comentari tampoc no vol ser un plantejament conspiracionista per aplicar a la situació que estem vivint. Simplement, vol posar en relleu la gran responsabilitat dels investigadors.

En aquesta producció es diferencien tres parts. La primera mostra la investigació d'un medicament per combatre una malaltia tan punyent com és l'Alzheimer. La seva visualització ens portarà a la memòria imatges tan actuals com els interessos econòmics en la recerca farmacèutica o en altres de més silenciats com l'ètica de l'experimentació amb animals. La segona ve representada per dos personatges. D'una banda, el pare malalt d'un dels investigadors que ens mostra alguns dels trets més

significatius de l'Alzheimer. De l'altra, Cèsar, un petit ximpanzé que presenta una inusual intel·ligència que contrasta amb la de l'ancià amb unes escenes realment simpàtiques i tendres. A la tercera part, amb l'empoderament de Cèsar, les imatges es tornen més impactants i la pel·lícula accelera progressivament el seu ritme arribant al zenit en les escenes finals.

Aquest relat és més que una possible explicació al clàssic *El planeta de los simios* (1968). No és tant una reflexió antropològica com ho va ser aquella, sinó que planteja la necessitat d'una ciència ben orientada. I això comporta que no estigui sotmesa a interessos pecuniaris i, per tant, la responsabilitat dels governs de potenciar-la, atesa la seva repercussió en la salut de la població, per exemple. Cal esmentar la referència al tracte que es dona als animals en diferents àmbits. Sense caure en l'animalisme, no es pot ignorar la relació respectuosa que s'ha de tenir envers tot ésser creat i, d'una manera especial, amb tot ésser capaç d'experimentar patiment.

Com indicava Hans Jonas, un dels primers pensadors que va parlar de la responsabilitat envers les generacions futures: «Davant la vulnerabilitat d'un ésser, la responsabilitat de tenir-ne cura esdevé un deure.»

AMB BON HUMOR

EL ORIGEN DEL PLANETA DE LOS SIMIOS

DIRECTOR: Rupert Wyatt

GUIÓ: Rick Jaffa, Amanda Silver

INTÈRPRETS: James Franco, Andy Serkis, Freida Brian Cox, Tom Felton, entre d'altres

MÚSICA: Patrick Doyle
Ciència-ficció. Aventures
Estats Units

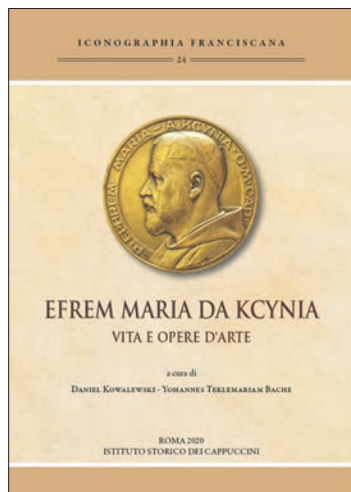
110 minuts

CRÍTICA LITERÀRIA

FRA VALENTÍ SERRA DE MANRESA
Caputxí

Una immersió en la Teologia de la Bellesa

**DANIEL KOWALEWSKI
YOHANNES TEKLEMARIAM
BACHE**

Efre Maria da Kcynia
Vita e opere d'arte
(Iconographia franciscana,
24) Roma
Istituto Storico dei
Cappuccini, 2020, 267 pàg.

El caputxí polonès Stanislaw Klawitter (Efrem Maria de Kcynia, 1894-1970) s'havia format artísticament a l'escola monàstica de Beuron i, una volta acabada la guerra civil espanyola els framenors caputxins de Catalunya sol·licitaren la col·laboració de l'artista polonès per intervenir en la decoració d'alguna de les esglésies conventuals llavors en procés de restauració, o de reconstrucció. Fra Efrem assumí el repte personal de decorar la cripta del santuari barceloní de Pompeia; un dels espais d'arquitectura interior més reeixit creat per la nova arquitectura religiosa de la postguerra (vegeu pàg. 27-28 i 200-203).

En aquesta monografia que comentem per als lectors de *Catalunya Cristiana* s'aproxima la figura d'Efre Maria de Kcynia en el seu vessant de pintor, escultor, il·lustrador i vitraller; car és l'autor d'unes de les més expressives i magnífiques obres d'art religiós contemporani que, al seu dia, foren elogiades pel papa Pius XI, i que avui hom troba repartides a Polònia, França, Itàlia, Espanya i, sobretot, a Bèlgica; país on gaudí de l'admiració del rei Leopold III i, particularment del seu protector i mecenes el cardenal Desideri J. Mercier.

Les creacions d'Efre Maria de Kcynia es caracteritzen per un llenguatge artístic senzill —molt franciscà— i de fàcil comprensió, però sempre embolcallades amb un suggeridor missatge, molt pregon, que ens submergeix en l'àmbit de la «Teologia de la Bellesa»; així —i només a tall d'exemple— cal assenyalar que és molt expressiva la catequesi bíblica visual, reflectida a través de la lluminositat dels vitralls que l'artista caputxí projectà per a l'església polonesa de Sant Josep a Inowroclaw (vegeu pàg. 250-257) i, molt particularment, cal destacar la suggeridora «Teologia Franciscana» irradiada per les 9 làmines que il·lustren l'edició estampada el 1923 del *Canticum Solis Sancti Francisci* i, també, semblantment la irradiada pel conjunt de les 28 il·lustracions de l'edició monumental de 1925, de les *Floretti di San Francesco* (vegeu les pàg. 148-161).

Aquesta monografia no oblida pas de referir-se a les nombroses obres «menors» d'Efre Maria de Kcynia, puix que en el seu dia assoliren una gran projecció, com ara la que aconseguí amb la novadora portada de la revista polonesa, titulada *Rycerz Nepokalmej*, que l'any 1922 fundà a Cracòvia el seu antic professor de filosofia, el franciscà conventual Maximilià Maria Kolbe, avui sant (vegeu les pàg. 13-14 i 138).

Aconsellem la lectura pausada d'aquesta monografia, que és una valuosa aportació a l'estudi de la iconografia franciscana i al coneixement de l'espiritualitat franciscana, a través d'una suggeridora immersió a la «Teologia de la Bellesa» que ens provoca l'art genuïnament franciscà de fra Efrem.

RAUXA

El nou puritanisme

Quan l'esperit religiós perd nervi i es degrada, s'agafa desesperadament a la intransigència del puritanisme. Aquesta recerca d'una puresa moral en l'actitud personal i comunitària està tan arrelada en el cor humà, que sobreviu a la mateixa religió; tant és així que, avui, en un context social que majoritàriament no té en compte Déu, el puritanisme continua sorprenentment tant o més viu que abans, encara que adaptat a unes formes diferents. Als nostres dies, un dels àmbits que més propicia l'obsessió per la puresa és la gastronomia. La moral que regeix el moviment vegà —i que exclou de manera estricta qualsevol aliment d'origen animal— pot arribar a ser tan rigorista i exagerada que denota que la motivació de fons va molt més enllà de la preocupació per la pròpia salut o la cura dels animals. Quan s'arriba a l'extrem de no voler menjar amb plats o coberts que hagin estat en contacte amb carn, assistim amb perplexitat a la rebrotada de la branca més intransigent de l'antic esperit fariseu. Ara, com aleshores, s'exigeix una separació estricta entre les coses que es consideren pures i les impures, i la suspicàcia recau sobre qui no veu la necessitat de complir aquestes normes. Al capdavall, s'acaba establint una distància no ja entre aliments, sinó sobretot entre persones; aquest vell esperit purità no pot admetre que la redempció sigui per a tothom, desconeix la possibilitat de perdó i l'existència de la misericòrdia.

EDUARD BRUFAU

Agenda

Barcelona

CRISTIANISME I JUSTÍCIA

El **dilluns 12 d'abril**, a les 19.00, conferència dels Dilluns dels Drets Humans *Utopies reals. Construint una economia centrada en les persones*; els **dijous del 22 d'abril al 6 de maig**, a les 19.00, curs *Relacions internacionals: paradigmes per comprendre la complexitat actual* amb Alfons Calderon. Més informació: tel. 933 172 338.

INTERIORITAT

El **dijous 15 d'abril**, a les 19.30, taller-escola de pregària al Casal Don Bosco; el **dissabte 17**, a les 10.30, espai de silenci i pregària. Més informació: tel. 934 291 803.

SANT PERE DE LES PUEL·LES

El **diumenge 17 d'abril**, a les 10.00, recés de Pasqua *L'harmonia de la teva vida* amb la Gna. Conxa Adell. Inscripcions: conxadell@gmail.com.

ESPIRITUALITAT

El **dissabte 17 d'abril**, a les 10.30, silenci contemplatiu amb Beatrice D'Cunha a l'Espai d'Interioritat Francesc Palau. Inscripcions: centre@espaiinterioritatpalau.com.

COMUNITAT CRISTIANA SANT PERE CLAVER

El **dissabte 17 d'abril**, a les 17.00, conferència en línia de Toni Solé sobre *La no-violència activa: ètica o estratègica?* Inscripcions: www.santpereclaver.cat.

JOVES

El **dissabte 17 d'abril**, a les 17.30, el Secretariat de Joventut de l'arquebisbat de Barcelona organitza la jornada Betel21, per a joves de 18 a 30 anys, per viure una experiència de Déu a través de ponències, música i pregària. Inscripcions: www.betelbcn.com.

SANT JERONI DE LA MURTRA

El **diumenge 18 d'abril**, a les 10.30,

visita guiada al monestir de Sant Jeroni de la Murtra. Inscripcions: Museu de Badalona, tel. 933 841 750.

Girona

CAPITELLS

El **divendres 16 d'abril**, a les 19.00, presentació del llibre *Capitells del monestir de Sant Pere de Galligants* de Jordi S. Carrera al monestir de Sant Pere de Galligants de Girona.

CATALONIA SACRA

El **dissabte 17 d'abril**, a les 11.00, conferència davant l'obra *Els retaus pintats de Navata* amb Francesc Miralpeix. Més informació: reserves@cataloniasacra.cat.

Tarragona

MÀRTIRS

El **dimecres 14 d'abril**, a les 18.00, presentació del llibre *IVBILAEVM. Fructuós, Auguri i Eulogi. La història dels màrtirs de Tàrraco* presidida per l'arquebisbe Joan Planellas al Jardí Bíblic del Museu Bíblic Tarraconense. Inscripcions: secretaria@acsantfructuos.cat.

Terrassa

MONESTIR DE SANT CUGAT

El **divendres 16 d'abril**, a les 21.00, concert d'Ensemble De Canendi *Elegantia Música eclesiàstica de l'Ars Nova al Barroc* al monestir de Sant Cugat del Vallès.

Vic

COVA DE MANRESA

El **dissabte 17 d'abril**, a les 10.30, pregària contemplativa. Inscripcions: info@covamanresa.cat.

PREGUEM PER LES INTENCIONS DEL PAPA

Per aquells que arrisquen la vida lluitant pels drets fonamentals en dictadures, règims autoritaris i democràcies en crisi

Catalunya Cristiana

SUBSCRIPCIONS ANUALS EN CATALÀ O CASTELLÀ

Catalunya, resta de l'Estat espanyol i Andorra: 145 €
Gibraltar i Portugal: 145 €
Resta d'Europa: 222,99 €
Amèrica i Àfrica: 254,19 €
Àsia i Oceania: 325,43 €

Membre de l'APPEC
Associació de Publicacions
Periòdiques en Català

El setmanari rep l'ajut de la Generalitat de Catalunya

www.catalunyacristiana.cat

f /catalunyacristiana

@catcrist

instagram catalunya_cristiana

Director: Mn. Jaume Aymar i Ragolta

Redactors: Eduard Brufau, Miquel Àngel Codina, Macià Grau, Rosa M. Jané, Carme Munté, Joan Andreu Parra, Rosa Peraire
Lingüista: Montserrat Pibernat

Col·laboradors d'aquesta setmana: Pilarín Bayés, Pilar Casals, Agustí Codinach, Emilio Egea, Antonio Gil, Joan Guiteras, Mercè Lajara, Ignasi Miranda, Victòria Molins, Glòria Monés, Andreu Muñoz, Consol Muñoz, Francesc Nicolau, Joan Pallarès, Quique, Francesc Riu, Josep Rius-Camps, Lluís Serra, Valentí Serra, Leticia Soberón, Sebastià Taltavull, Montserrat Unterlöhner, P-J Ynaraja

Redacció, administració, publicitat i promoció:
C/ Comtes de Bell-lloc, 67-69 - 08014 BARCELONA
Tel. 934 092 810, Fax 934 092 775

a/e: redaccio@catalunyacristiana.cat (Redacció)

a/e: administracio@catalunyacristiana.cat (Administració i subscripcions)

a/e: publicitat@catalunyacristiana.cat (Publicitat)

Fundadors: Mn. Joan E. Jarque i Mn. Francesc Malgosa

Edita: Fundació Catalunya Cristiana per a l'evangelització i la cultura

Administració: Isabel Giral (comptabilitat), Janet Duatis (subscripcions)

Autoedició i compaginació: Carlos Aguado

Impressió: Impressions Intercomarcals, SA Ctra. C-1.411, Km 34. Polígon industrial El Cementiri.
Tel. 938 788 403. Fax 938 788 212 - 08272 SANT FRUITÓS DE BAGES - DLB 14.387/79

Els actes anunciats a l'agenda poden patir canvis amb motiu de la pandèmia

CARME MUNTÉ MARGALEF

Els inicis del programa Família-Escola, Acció Compartida (FEAC) arrenquen durant el cinquè congrés de la Fundació Escola Cristiana de Catalunya de l'any 1998. Els principals ideòlegs van ser el salesià Francesc Riu i el jesuïta Joaquín García de Dios, però qui es va ocupar del arrencada i consolidació del projecte va ser la mestra i pedagoga Anna Ramis, fins al 2013, quan va prendre'n el relleu la mestra Rosa Maria Piqué. L'actual responsable és l'arquitecte i teòleg Eloi Aran, cap d'àrea pastoral i socioeducativa de la Fundació Escola Cristiana de Catalunya.

Què és el programa Família-Escola, Acció Compartida?

És un espai de trobada i diàleg entre les famílies i l'escola, conscients que l'educació dels infants i joves comporta una acció compartida. Es desenvolupa a partir de cinc trobades al llarg del curs. Tot respectant la pròpia idiosincràsia i autonomia dels dos grups, es tracta de crear un espai de confiança mútua que reverteixi positivament en l'educació de l'alumne, tant des del punt de vista acadèmic com en la formació integral. També afavoreix i reforça la pròpia continuïtat del centre, on l'exalumne no percep l'escola concertada només com un «servei públic» educacional, sinó que hi crea vincle. La idea de FEAC és anar més enllà de les escoles de pares i crear un espai compartit d'escola i família per tal de dialogar sobre els múltiples temes canviants referents a l'educació.

El butlletí de FEAC ha arribat al número 100. Quina és la importància d'aquest element de treball?

El butlletí és l'eina bàsica per a les trobades FEAC. Consta d'un apartat per a cada etapa educativa, així com de diversos materials complementaris que són accessibles per als coordinadors de grup a través de la pàgina web. També s'hi va incorporar l'apartat «Créixer en la fe» per a aquells grups que volguessin donar una perspectiva cristiana a la trobada. Cada butlletí tracta un tema d'actualitat de forma específica i es desenvolupa a mode de

Eloi Aran, cap d'àrea pastoral i socioeducativa de la Fundació Escola Cristiana de Catalunya

«L'educació comporta una acció compartida entre família i escola»

calidoscopi, a través de la mirada pròpia de cada etapa educativa i de l'espai «Créixer en la fe». Són cinc butlletins a l'any, que es corresponen amb les cinc trobades que es fan durant el curs.

El butlletí es va fer en paper fins al número 53 (l'any 2010) i l'editava Edebé, fins que a partir d'aleshores va passar a ser en format digital a través de la pàgina web del programa FEAC, que es va crear dins del portal de la FECC. Actualment, rep el suport i el patrocini de l'editorial Baula. Hi ha col·laborat molta gent del món de l'educació com Carme Thió de Pol, Josefina Jou, Núria Mollà, Claustre Besora, Jordi Breu, Doro Carbó (tots aquests en els inicis) i actualment l'equip de butlletins FEAC compta amb Anna Maria Rifà, Víctor Martínez, Lourdes Fargas i la col·laboració de Lluís Sierra.

Quina és la situació actual del programa?

En l'actualitat hi ha 80 centres educatius que, en una o més aules, compten amb un equip del programa FEAC. Aquest curs, a part de la complicació pròpia que comporta tot relleu en un equip, hi ha hagut la complicació de la inherent i desitjada presencialitat dels grups FEAC, que han hagut de fer les trobades de forma telemàtica, cosa que dificulta la vivència de les dinàmiques preparades per l'equip dels butlletins de FEAC. En relació amb la situació de pandèmia, una de les novetats incorporades aquest any han estat els webinaris FEAC-Santillana, entenent-los com una eina d'ajuda que s'ha ofert als grups FEAC i que també s'ha obert a la resta de la comunitat educativa. Fins ara s'han dut a terme dos webinaris acompanyats pel formador Juanjo Fernández.

Ràdio Estel

espai de trobada, participació i diàleg

Els dijous, a les 17.30 h

Àngels

un programa impulsat per la

Fundació Privada
Llegendat Roca i Pi

on es dona veu al Tercer Sector Social

SEGUEIX-NOS

Barcelona, 106.6 / Tarragona, 100.6 / Girona, 103.4 / Lleida, 91.5 / Catalunya Central, 93.7 / Vic, 98.4
Tortosa, 90.1 / El Garraf, 96.8 / La Cerdanya, 104.4 / La Seu d'Urgell, 105.0 / Andorra, 107.5

Available on the
App Store

Android app on
Google play